

KOMENTAR

Prejšnji petek je novi ameriški predsednik, 43-letni John Fitzgerald Kennedy, doslej najmlajši in prvi predsednik katoličan, prevzel svoje mesto. V svojem svečanem nagovoru, ki ga je imel pred poslanci je bil vse, kar si lahko mislimo. Bil je velik humanist, velik pobornik ameriške moči, zagotavljal mir in grozil je z vojno. Bil je skratka tako spreten, da je skoraj pri vsakem problemu nakazal dvorezno nož, ki ga bo skuhal, kot bo kazala potreba.

Za takšno trditve imamo dovolj dokazov. Na eni strani je vzklil glede Južne Amerike, da morajo postati obljube resničnosti (gre za gospodarsko pomoč, preko katere bi Južnoameričani dosegli večjo samostojnost), na drugi strani pa je svečano vzklil, da bo ostala ameriška poloba njihov dom, v katerega ne bo smel stopiti nihče. Vsi dobro vemo, da so v Južni Ameriki tako napeti odnosi prav zaradi popolnega podrejanja ameriškega kapitala in zaradi nemogočih veleposredniških odnosov. Socialni premiki so možni in da do teh ne bi prišlo, bo Kennedy, vsaj tako kaže, nadaljeval s staro prakso, da vse nezadovoljstvo odpravi s poceni geslom o »komunistični zaroti«.

Pri tem primeru seveda ne smemo biti takoj pesimistični in videti v novem predsedniku samo zlo. Lahko pa opozorimo na pojave, ki so povsem različni od tistih, ki je leta 1932 predsednik Roosevelt reševal ameriško krizo. Takratna Amerika je bila v svetovni politiki še izolirana, ker je sama zagovarjala politiko izolacionizma. Sedaj preživljajo ZDA tudi manjše pretrse, približevanje recesije, v zunanji politiki pa so tako zapletene v vse svetovne dogodke, da si sveta brez Amerike sploh ne moremo zamisljati.

Te svoje težave je začela reševati prejšnja republikanska uprava z agresivnostjo. Primerov je mnogo. Pomislimo na Kongo, na Kubo in Laos. Tukaj so se kapitalisti odločno uprli naprednim prizadevanjem in nova demokratska uprava bo morala vsaj v začetku takšno politiko nadaljevati. Zato počakajmo, kaj bo razvoj prinesel.

Vsi zadnji brutalni dogodki v Kongu kažejo, da hočejo za vsako ceno streti napredni del Konga. Lumumboske sile so se preveč okrepile in nasprotna prozodna politika je postala preveč očitna, da bi lahko delali z rokami. Lumumbo in dva druga politika so tako brutalno pretepali, da bi ustrahovali ostale. Minister Mpolo je že podlegel. Zveza med Combejem in Kasavubijem ter Mobutujem je postala očitna. Nihče več ne dvomi, da gre za kongosko reakcijo, ki je podplacana s strani belih kapitalistov, ki se zadnje dni pripravljajo celo na vojaški obračun z ljudmi v Stanleywili.

Zbirati so začeli ptujske legije. Takšne legije so znane iz španske vojne, kjer je fašizem prisilil na pomoč španskemu diktatorju Francu. Takratni kapitalistični svet je mirno gledal, kako so uničevali pridobitve ljudske fronte. Tako tudi sedaj mirno gledajo in podpirajo akcijo, ki naj bi v Afriki zavrla osvobodilno gibanje in zagotovila vpliv novemu kolonializmu.

Afričani zaenkrat postopajo umirjeno. Nekatere države so umaknile svoje čete iz sestava sil OZN, čakajo pa na odkrit napad na napredne sile, da bi bržda lahko nato poslale »internacionalne brigade«, ali prostovoljce. Po sedanjem razvoju dogodkov lahko sodimo, da se bo v Kongu razvnela huda državljanska vojna, ki ne bo le kongoska, temveč izrazita protikolonialistična, kot je bila španska vojna izrazito protifašistična.

Zarišča protikolonializma pa niso samo v Afriki, temveč jih vidimo tudi v Južni Ameriki, na Kubo in v Aziji v Laosu. Iz tega lahko sklepamo, da ne gre zgolj za Kongo, temveč da je to povešana akcija kapitalistov, da bi zavrti napredna gibanja v zaostalih področjih. Izgovori na »komunistično nevarnost« služijo le za opravičevanje agresivnosti.

PRIPRAVE NA DRUŽBENI PLAN 1961-1965

Enostavna struktura gospodarske dejavnosti in specifična smer razvoja

Rekonstrukcija in razširitev proizvodnih sredstev

Upravni in politično-izvršilni organi občinskega ljudskega odbora ter občinska vodstva množičnih in družbenih organizacij že nekaj časa analizirajo gospodarsko politične činitelje, od katerih je v glavnem odvisen nadaljnji gospodarski razvoj komun.

Dosedanje razprave in analize so pokazale, da bo gospodarski razvoj komun odvisen od dosežene stopnje razvitosti proizvodnih sil, od obstoječe strukture gospodarstva po panogah in strokah, od prirodnih pogojev razvoja, od regionalnih pogojev razvoja, od splošne gospodarske politike, ki je izražena v gospodarsko-političnih smotnih perspektivnega plana Jugoslavije in od lokalnih potreb. Osnovni koncept perspektivnega razvoja mora torej izhajati iz analize

Kljub razmeroma velikemu napredku, ki je bil dosežen v gospodarstvu po osvoboditvi, predvsem pa v preteklem razdobju spada ptujski občina še vedno med področja z razmeroma enostavno strukturo gospodarskih dejavnosti in v vrsto gospodarsko nerazvitih komun. Ta poseben položaj narekuje tudi specifično smer razvoja, ki jo bo treba zagotoviti z družbenim planom gospodarskega razvoja občine za razdobje 1961-1965. Zaradi tega je popolnoma razumljivo in utemeljeno stališče, ki so ga sprejeli gospodarstveniki in družbeni delavci, da naj bo razvoj gospodarstva temelj razvoja ostalih dejavnosti.

V tem prizadevanju bo potrebno podpreti rekonstrukcijo in razširitev proizvodnih zmogljivosti v industriji, razvoj živi-

35 odstotkov pa za investicije družbenega standarda.

Enako razdelitev razpoložljivih sredstev po namenu bo potrebno zagotoviti tudi v gospodarskih organizacijah, ki razpolagajo z mnogo večjimi investicijskimi sredstvi kot občinski ljudski odbor in njegovi organi. V naslednjem petletnem razdobju bodo predvidoma razpolagale gospodarske organizacije povprečno letno z 1,5 milijarde dinarjev čistega dohodka za investicije, medtem ko bo v občinskem stanovanjskem skladu na razpolago povprečno letno okrog 250 milijonov dinarjev, v občinskem investicijskem skladu pa le 200 milijonov dinarjev.

To pomeni, da se bo v planiranem obdobju močno okrepila materialna osnova delavskega samoupravljanja. Vzporedno s tem pa se prenaša tudi vedno večja odgovornost na vse gospodarske činitelje za skladen razvoj gospodarstva in družbenega standarda v občini.

Navedena mnenja in ugotovitve naj prouči zbor proizvajalcev, razpravljajo pa naj o njih tudi prebivalci na zborih volivcev, predvsem pa zbori volivcev proizvajalnih skupin, katerih vloga naj pride v razpravi v petletnem družbenem planu najbolj do izraza.

P. A.

Skrb za zaščito pri delu

V tovarni volnenih izdelkov v Majšperku so lansko leto precej storili na področju higienske tehnike zaščite.

Pregledali so vse tkalske stroje in so jih primerno zaščitili. Pri strojih so montirali fluorescentno razsvetljavo. Barvarjem in pralcem so poskrbeli gumijaste škornje in rokavice. Za transportne delavce so priskrbeli gumijaste škornje in dežne plašče. Lesene podstavke so namestili pri strojih, kjer bi sicer delavke ostale na cementu. Dokončali so sanitarne prostore, kopalnice, stranišča in garderobe ter higienske kotičke v predilnici. V bodoče bodo zgradili še sanitarne in delovne prostore, ki so predvideni v perspektivnem planu.

Lansko leto je dodelila Tovarna volnenih izdelkov Majšperk iz razpoložljivih sredstev podjetja sindikalni družnici te tovarne 700.000 din kot pomoč članom kolektiva za letni dopust.

Ker je vzgoja kadrov za tekstilno industrijo ena izmed zelo

Z desne poslopje gimnazije

Za konec šolskega leta boljši uspehi

Letošnje semestralne počitnice so za študente ptujskih šol, ki so v zgradbi gimnazije, razveseljive iz dveh vidikov. Predvsem zaradi razmeroma dobrih uspehov in zaradi ugodne zime, ki jim je poklonila vsaj nekaj snega za sankanje in smučanje. Oboje je nedvomno razveseljivo tudi za dijake in učence vseh ostalih ptujskih šol ter šol v občini.

V zgradbi ptujske gimnazije je dneвно od jutra do večera 537 študentov; gimnazija in učiteljska (517). Ekonomske srednje šole (64), 2-letne administrativne šole (76) in I. ter III. semestra oddelka za odrasle ekonomske srednje šole (80). Sama zgradba je polna, profsorski zbor močno zaposlen in študentje pridno vpreženi v študij. Uspeh na vseh navedenih šolah je izkazan z zadovoljivim odstotkom pozitivnih ocen od 61,5 do 72 odst. in z malim odstotkom takih študentov, ki imajo nad 2 nezadostni oceni. Za oddelke za odrasle še ni mogoče prikazati doseženih uspehov, ker še niso opravili vseh kolektivnih. Za letošnji konec leta se obeta zadovoljiv uspeh, ker popravi do takrat večina slabe ocene in lahko napreduje.

V Gimnaziji (201) in na učiteljski (116) prevladujejo de-

važnih vprašanj. Je Tovarna volnenih izdelkov v Majšperku lani prispevala za vzgojo kadrov v podjetju 3.695.000 din, sicer za stipendije na visjih, visokih, srednjih ter nižjih strokovnih šolah. 2.005.000 din, za stroške seminarjev, 1.000.000 din, za ustanovitev centra za izobraževanje v podjetju 250.000 dni ter za stroške za tečaje za višjo kvalifikacijo 441.500 dinarjev.

kleta, saj jih je 205 od skupnega števila 517 študentov. S pozitivnimi ocenami je končalo 1. polletje v gimnaziji 65,9 odst. študentov, v učiteljski pa 61,5 odst. V gimnaziji in na učiteljski je bilo od skupnega števila 517 študentov le 31 z več kot 2 nezadostnima ocenama. Za konec leta se obeta vsaj 90 odst. uspeh, vsekakor boljši od lanskega. Ptujsko učiteljsko ni samostojen zavod, ampak oddelke učiteljske v Mariboru, priključen ptujski gimnaziji. Pri uspehih študentov iz učiteljske se obični, da imajo obširen predmetnik in premalo časa za učenje. Vsak dopoldne imajo pouk in še vsak popoldne nekaj. Obvezno delo v dramski in lutkarski sekciji »Svoboda« ter obvezno petje zahtevajo precej časa. Tako so prikrajšani za vsaj 5 odst. boljšega uspeha kot ga ob teh okoliščinah lahko dosežejo.

V ekonomski srednji šoli je 64 študentov, od tega števila le 9 dečkov. Polletni 72-odstotni uspeh je kar zadovoljiv pri približno istem predmetniku kot ga ima gimnazija. Njih ne baše fizika in to se hitro pozna pri uspehu.

Administrativna šola ima 2 oddelka s 76 dekleti, ki so doslej v I. semestru 71-odstotni uspeh.

V oddelku za odrasle je skupno 80 slušateljev raznih starosti in poklicev, večinoma mladih. Vsi se kar dobro držijo in kažejo pri kolokvijih izredno voljo in prizadevnost za opravljanje izpitov. Zlasti III. semester se je po številu slušateljev (39) in po uspehih kar zadovoljivo utrdil. V I. semestru je 41 slušatelj in tudi pri njih se je že od začetka videla resna prizadevnost, ki jo bodo nedvomno potrdili uspehi na sedaj trajajočih kolokvijih. (Nadaljevanje na 2. strani)

Živahno izobraževalno gibanje

Le živahno izobraževalno gibanje zmora iztrgati zlasti podeželje iz zimskega mrtvila. Stevilke dokazujejo, da je tako gibanje zajelo široke množice, dokazujejo pa tudi, da si te množice žele krepke miselne razgibanosti, da si žele duševne rasti, da si žele znanja. Znanje daje trdnost korake v življenju, pokažejo pota k pravilnim odnosom med ljudmi, razvija vso, kar je bilo še pred kratkim skrivnost, vodi k napredku, oblikuje jutrišnjega, boljšega človeka. Časniki, knjige, radio, film, prosvetne in kulturne prireditve ... utirajo znanju pot. V 24 izobraževalnih središčih posreduje znanje tudi Delavska univerza predavanji, ki jih prireja v teh središčih. Kakšne so želje in kakšen je odziv?

Želje so kakor pisana mavrica: tu bi radi vedeli, kaj se dogaja po svetu, tu spet zanima poslušalce, kakšen je razvoj kmetijstva po svetu in pri nas, tu so zdravstvena in vzgojna vprašanja, tam vprašanja iz tehnike, iz znanosti, iz kulture ... in še in še. Kot rdeč pramen, ki prepleta vse želje, pa je želja: k vsakemu predavanju filme in diafilme! Delavska univerza skuša ugoditi kar največ more, bori pa se še z začetnimi težavami, saj je bila ustanovljena šele

v preteklem letu in li šele ustvarja osnove za svoje nadaljne sistematično delo. Se in še bo treba iskati novih oblik izobraževalnega dela, takih, ki bodo vzbudile slednjega našega človeka iz miselne dremavice. V vsakem predavanju, tudi v tistem, ki ni morda najboljše, najde lahko vsakdo nekaj zrnca znanja. Znanje pomeni napredek, napredek pa je dvig boljših življenjskih pogojev.

Mnogo bi bilo treba še napisati o izobraževalnem delu v izobraževalnih središčih tukajšnje občine, pa bi to pot morda samo še dodali to, da se krog poslušalcev povsod širi, da so mnoga izobraževalna središča, ki imajo večinoma nad 100 poslušalcev, ali vsaj blizu 100, tako n. pr. Juršinci, Markovci, Moškanjci, Cirkulane. Se to bi dodali, da se izobraževalno delo še ni zadostno razgibalo v Ptuj, Zavrču in Dornavi. Morda bo treba tu najti potrebnih oblik izobraževalnega dela samega, ali morda obveščanja, saj je pridobivanje znanja stalna nuja človekovega življenja in njegova prava bogatitev.

Kako poteka izobraževalno delo na drugih izobraževalnih toriščih, pa bo več govora prihodnjič.

KURENTOVANJE 1961 V PTUJU

Priloge na fetošnje kurentovanje v Ptuj se odvijajo v glavnem v 3 smereh, da bi bile čim boljše uresničene zamisli pripravljalnega odbora in izkušnje kurentovanja v prejšnjih letih.

Najglavnejša je skrb za pravilno in pravočasno pripravo narodopisnih (etnografskih) skupin in skupin za karnevalske del. S skupino pri Mali Nedelji, ki bo prikazala »Priško gostilnjanje« in s skupino iz Cirkov je vse potrebno dogovorjeno in urejeno, da se člani skupine sestajajo in pridno pripravljajo na nastop. Vse je dogovorjeno tudi s skupino kurentov in z ostalimi etnografskimi skupinami s šolskega območja Markovci. K kurentskemu opremljenju jih je imela ta skupina več let, je pripravljali odbor nabavil vse potrebno, da bo skupina izdelala še 10 kompletnih novih oprem. Za

to potrebno kožuhovino je naročil celo iz Makedonije. Zvončci bodo izdelani na Gorenjskem. Z novo opremo bo skupina povečana za 10 oseb. Enako je vse dogovorjeno s skupino oračev v Lancovi vasi ter z ostalimi skupinami, ki pridejo v postev za to prireditev. Za kurentovanje 1961 v Ptuj je glede na priprave skupin na vsem podeželju veliko zanimanje. Glede na to, da bo etnografska del strogo ločen od karnevalskega, je določen nastop etnografskih skupin v nedeljo, 12. februarja 1961, ob 10. uri, karnevalski del pa isti dan ob 14. uri popoldne. Prijavilo se je tudi že nekaj karnevalskih skupin, nekatere pa še nočejo izdati svojih tajnosti, kako se pripravljajo na karnevalski del.

Druga skrb je skrb za prijetno pustno podobo Ptuja. Ulično okrasje bo navedeno med stebel

in svetilkami neonske razsvetljave po mestu, kar je že dogovorjeno s podjetjem Elektro Maribor-okolica, obrat Ptuj. Okrasje bo nabavil pripravljalni odbor. Izložbe trgovin bodo urejene za to priložnost na primeren način. Tudi gostišča bi naj pustno okrasila svoje gostinske sobe in dvorane. Podjetja, hišni sveti in stanovalci bi tudi naj primerne okrasili svoja okna z okrasjem, ki ga ima v prodaji Papirnica in galanterija »Panonija« nasproti gostilne »Pri Rožiki«. Tako bi z združenimi močmi, s pravilnim razumevanjem namena letošnje pustne prireditve v širokem obsegu vsi doprinesli svoj delež k prijetni zunanji pustni podobi Ptuja. Na to prireditev bo posebej opozarjala več metrov visoka razsvetljena figura kurenta

(Nadaljevanje na 2. strani)

gospodarske vesti

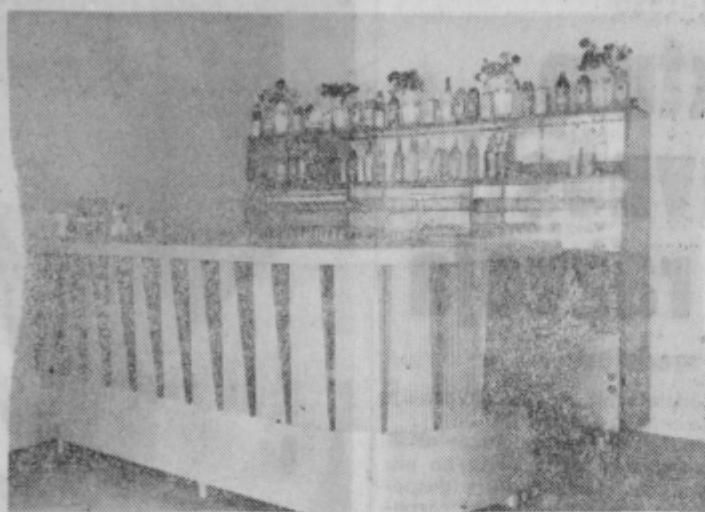
Obhod tržnega inšpektorja po občini

Lansko leto je nadzorovala tržna inšpekcija pri Občinskem ljudskem odboru v Ptujju blagovni promet in razne storitve, ter je opravila 229 raznih pregledov v občini. O 165 primerih kaznivih dejanj, gospodarskih prestopkov in prekrškov je obvestila javnega tožilca in sodnika za prekrške. Svetu za obrt in industrijo je predlagala, da se v 3 primerih prepove delo in da se odvzame krivcem 75.243 din. V 4 primerih je šlo za prekoračitve dogovorjenih cen oziroma določenih najvišjih cen za določene proizvode. Izdane so bile odločbe za odvzem 460.075 din, od katerih je bilo 75% te vsote odvzete v občinski in 25% v splošni investicijski sklad. 33 potrdil je bilo izstavljenih o izvoru živine in mesa, namenjenega za izvoz in 28 potrdil za uveljavitev premije za 122 goved, 27 baby-beef in za 5224 prašičev.

Pri opravljanju pregledov je tržna inšpekcija odkrila 37 primerov nedovoljenega točenja alkoholičnih pijač na gostinski način pri nepoklicanih osebah. Pri 13 gostilničarjih je ugotovila kršitve predpisa o poslovnih knjigah in o poslovnem času. V 30 primerih je ugotovila kršenje določil pravilnika o živinskih potnih listih. Zaradi sušarskega dela je prijavila 17 oseb, ker so kršili določila uredbe o obrtnih delavcih in obrtnih podjetjih. 35 kršiteljev odloka o javnem redu in miru in odloka o tržnem redu je bilo predlaganih v kaznovanje.

Pri prometu z živino je bilo odkritih več oblik nepravilnosti na škodo podjetij in posameznikov. Na listinah so večkrat namišljene osebe, številke o teži stehane živine pa tudi večkrat niso bile v redu. Zadruga, ne odkrijejo vseh manipulacij na dogonih, večkrat pa tudi ne podjetja, ki nakupujejo živino za zakol in predelavo.

V nekaterih gostiščih v občini uslužbenec doživajo vino vodo ali pa gostišča točijo vina, ki so bila že pred nakupom okrščena. Ponekod na podeželju poskušajo krstiti celo likerje, rum, konjak in ostale alkoholne pijače. Cen-

Točilna miza, izdelek »Remonta« Ptuj

tralni higienski zavod in Ljubljani se čudi, kaj vse se ljudem zlasti na deželi prodaja kot pijača, ko dobivajo v analizo vzorce raznih krščenih pijač. Ponekod je tržna inšpekcija odkrila, da »varčujejo« s pijačo, da ne natočijo take mere kot jo zaračunajo. Drugod prometa z jestivami in pijačami ne evidentirajo. Tržni inšpektor je odkril na Ptujskem polju gostilno, ki je prodajala sveže svinjsko meso 20 do 50 din dražje kot je dovoljena maloprodajna cena. Ta gostilna je z razlikami v ceni mesa zaslužila najmanj 65.000 din.

Neevidentirano kupovanje in klanje svinj in telet ter razprodajanje mesa še vedno ni odpravljeno. Tržna inšpekcija je

nekaj takih primerov odkrila in prijavila pristojnim organom. Potrošniki kmalu odkrijejo, če se kje v mesnicah meso ne prodaja po določenih cenah ampak po skrivanih zvišanih cenah. Tržna inšpekcija je lani več takih poskusov vzdrževanja višjih cen odkrila in onemogočila. S takim delom zaslužena sredstva so odvzeta v korist skupnosti.

Kontrola pri odkupu goveje živine, sedja in ostalega je odkrila pri nekaterih zadrugah in poslovalnicah primere, da kažejo tehtnice v škodo potrošnikov in pomagajo ustvarjati neupravičene viške. Takši pojavi so bili odkriti predvsem pri tehtanjih sedja v Slovenskih goricah in tudi sproti preprečeni.

Hajdina

ZVVI Hajdina-Kidričevo je ena med prvimi skicirala letni občni zbor, ki je bil 22. januarja, t. l. Zbora so se udeležili razen bolnih vsi člani invalidi in tudi vsi vidni predstavniki tamkajšnjih organizacij, tovariši: Elsner, predsednik ZB, Klemenčič, predsednik de-

lavskega sveta Tovarnje GA Kidričevo, Cernivec, predsednik SZDL in Repec kot predstavnik RK.

Iz izčrpnega poročila predsednika Jambra Ernesta je razvidno, da se je organizacija s prizadevanjem celotnega odbora in ob sodelovanju celotnega članstva povzpela med najaktivnejše tovrstne organizacije. Stari odbor je za svoje poštreno delo s ponovno in enoglasno izvolitvijo ter z navdušenim ploskanjem prejel plačilo za svoje prizadevanje.

Odbor si je že na obnem zboru postavil poleg svojih vsakdanjih nalog še osem pomembnih sklepov, ki jih bo tem lažje izvesti, ker se je na zboru ustvarila tesna povezava med ZVVI in drugimi organizacijami, ki so obljubila tako sodelovanje, kar je bila pravzaprav že dolgoletna želja odbora ZVVI Hajdine-Kidričevo.

Z zaključnim govorom predsednika je bil občni zbor zaključen.

Nova mesta v Jugoslaviji

Nagel razvoj starih in izgradnja novih mest karakterizirata našo gospodarsko rast v povojni dobi. Iz podeželja v mesta se je v zadnjih 15 letih preselilo nad milijon 500 tisoč prebivalcev. V zadnjih 30 letih se je odstotek povečal od 13 na 35% in ta odstotek se v zadnjih letih naglo povečava v prid mestom.

Sporredno z obnovo starih mest smo v povojnem času zgradili tudi nova naselja in mesta. V večini primerov so nova mesta nastala zraven starih in se s starimi spajala, tako da predstavljajo stara mesta le majhen del novih mest, ker tako zahtevajo današnje razmere, higienski razlogi, ureditev prometa in nešteto drugih elementov, da bi se ljudje v novih naseljih udobno počutili.

Skoraj v vseh naših mestih smo zgradili nove četrti ali pa nove dele mesta. Zlasti so se povečala glavna republiška središča, da ne govorimo o Beogradu, ki je že prekoračil Savo in Donavo in šteje danes že nad 700.000 prebivalcev. Zagreb se naglo širi k Savi in jo je že prekoračil z zgraditvijo novega velesejma, ki je sam zase predstavlja mesto. Podobno je v Ljubljani, Sarajevu, Skoplju, Titovim Veleom, Novim Sadom, Mariboru Reko itd. Ponekod so novi deli mesta popolnoma spre-

Nižja članarina v ZKJ

Beograd, 26. jan. (Tanjug). Organizacijsko-politično tajništvo CK ZKJ je sklenilo, da se zmanjša članarina za člane ZK z rednimi mesečnimi dohodki. Znesek nove članarine bo, kot piše glasilo ZKJ »Komunist«, znašal od 0,24 do 2 odstotka osebnih prejemkov članov ZK. Članarina bodo začeli obračunavati na nov način s 1. IV tega leta.

»Komuniste« piše, da je sklep o znižanju članarine rezultat znatnega porasta števila članov v zadnjih letih, pa tudi porasta njihovih rednih prejemkov, tako da so se zvišali dohodki iz članarine. Razen tega so skraj vsi komunisti člani mnogih družbeno-političnih organizacij, v katerih prav tako plačujejo članarino, kar povečuje njihove mesečne izdatke.

Člani ZKJ bodo plačevali v budoče za plačo 10.000 din 30 din članarine, na plačo 14 do 15 tisoč dinarjev pa 100 din. Za mesečne prejemke od 24 do 25 tisoč dinarjev bo članarina 300 din, za plačo od 25 do 30 tisoč dinarjev 430 din itd. Člani, ki imajo plačo 50.000 din, bodo plačali 1000 din članarine za prejemke, večje kot ta vsota, pa se bo dodalo po 20 dinarjev za vsakih tisoč nadaljnjih dinarjev.

Za člane ZK, ki nimajo rednih mesečnih prejemkov, in tiste, ki opravljajo samostojno profesionalno dejavnost, se višina članarine ne menja.

★

(Nadaljevanje s 1. strani)

Za konec šolskega leta boljši uspehi

Nekaj vprašanj je skupnih za vse navedene šole. Disciplinarnost je zadovoljiva. Veliko število letujočih študentov, ki prihajajo v šolo z vlaki, avtobusi, s kolesi in peš. Kljub temu posebnemu naporu mnogi dosegajo zadovoljive uspehe, celo boljše kot študentje iz mesta, ki jim je šola mnogo lažje dosegljiva in jim ostaja več časa za učenje kot ostalim. V administrativni šoli je od 2 oddelkov 1 oddelček »potnikov«. Dijakine administrativne šole so prišle iz raznih šol z različnim znanjem, različno stare in imajo tudi različne uspehe. Po novem pravilniku, ki je že pripravljen, ne bo administrativna šola trajala amno 2 leti, ampak 4 leta. Ta novi pravilnik bo verjetno veljal že od jeseni 1961 dalje in bodo v jesen v to šolo vpisani študentje obiskovali pouk že 4 leta.

Za tako zadovoljiv uspeh ima tako poleg profesorskega zbora in študentov nekaj zasluga tudi šolski odbor, ki šteje 9 članov in 2 mladinski organizaciji. Njihovo sodelovanje pri reševanju vseh važnejših vprašanj šole, študentov in njihovih uspehov je dalo zadovoljive rezultate.

Ravnatelj gimnazije in ostalih šol na gimnaziji se je o proforskem zboru in študentih zelo pohvalno izrazil ter je poudaril, da je želja vseh v navedenih šolah, da bi uspehi v 2. polletju presegli celo 90 odst., kar bo mogoče, če bodo študentje pridno študirali ter si prizadevali obvladati snov, ki je za njihove letnike predpisana. VJ.

PRVI UPRAVNI ODBOR DELAVSKEGA KLUBA PTUJ

Plenum je imenoval tudi prvi upravni odbor delavskega kluba. V upravni odbor so bili imenovani: Jože Škeršičnik, Karel Vobner, Marjan Berič, Janez Čuš, Franc Krivec, Janez Petrovič, Jože Sotler in Franc Čeh.

Upravni odbor kluba bo na svoj prvi seji izdelal poslovnik kluba, proračun za leto 1961 in sprejel nekatere sklope v zvezi z nadaljnjim poslovanjem in ureditvijo kluba.

mehili fiziognomijo naselja, tako da je od starega dela mesta ostalo samo še ime. Takšne primere imamo v Titogradu, Zenici, Bugojnu, Nikšiću itd. Druge so pa razrušili centre starega mesta in na njihovem mestu zgradili nova mestna središča, kot na primer v Prištini, Foči, Zadrui, Boru, Lukavcu in podobno.

Posebno skupino pa predstavljajo popolnoma nova mesta, ki so se po vojni razvijala brez povezave s kakšnim drugim naseljem. Med te prištevamo Novi Travnik, Ljuto, Podlabin v Istri, Volenje, Sevojno, Kidričevo, Vitkoviče pri Gorazdi, Iliaš, Hrasnico pri Karlovcu, Ploče ob ustju Neretve, Oteševu na Prepskem jezeru in Novo Gorico.

S tem se nismo izčrpali seznama vseh novih mest, zgrajenih v naši državi po drugi svetovni vojni. Imamo še številne rudarsko-industrijske »kolonije« turistična središča in poljedelska posestva, ki smo jih zgradili v zadnja leta, toda ta še ne uživajo statusa mest.

Spravljanje snega iz dvorišč v Dravo

Turistično društvo bo letos nadaljevalo s svojim delom

Turistično in olepševalno društvo Ptuj je sprejelo v letošnji načrt dela poleg eno — in večdnevni izletov po domovini vrsto drugih skrbi. Poleg ureditve grškega hriba po ureditvenem načrtu je v Ptujju še vrsta stvari, ki jih je treba urediti. Drsalnice v Ljudskem vrtu nima gospodarja niti čuvarja, ki bi skrbel zanj, ga polival z vodo ter skrbel za red na njem. Vičavska pot je še vedno odprta rana, ki je ne more zaceliti sama Vičava, niti komunalna pa tudi ne samo društvo, vsi skupaj pa bi jo lahko. Poletna mladinska akcija bi morala zajeti tudi take poti. Za varnost prometa na oglu med Zrinsko-Frankopansko in Ormoško cesto bi morala

biti dalje v notranjosti umaknjena ograja, radi katere na ovinku ni preglednosti. Ko ne bo snega, bo zopet potrebno pometati pločnike pred vsemi hišami, kar se marsikje ne godi in je tam dovolj nesnage. V Prešernovi ulici se ljudje pritožujejo nad stalnim nemirnim nenadzorovanimi otroki. Turisti sprašujejo po vedno novih spominčkih ter razglednicah, ki hitro poidejo, in jih je društvo zopet naročilo.

V zvezi s temi in drugimi vprašanji se je 23. t. m. sestel obor društva in je obravnaval vse tekoče probleme ter bo tudi podvzel vse potrebno, da bodo letošnji načrti društva uresničeni.

AVTOMOBILSKO-ŽELEZNI ŠKA NESREČA PRI HAJDINSKI POSTAJI

V ponedeljek, 23. januarja t. l., je prišlo na železniškem prelazu pri hajdinski postaji do avtomobilsko-železniške nesreče. Pri hajdinski postaji se je zaletel v vlak tovornjak S-9279, ki ga je vozil Franc Ostroško. V megli je v zadnjem času opazil na cesti stoječ poštni avto. Izognil se mu je z desne strani in zapeljal v zapornico. Prelomil je zapornico, podrl njen železni steber

in se zaletel v cisterno, ki je bila na koncu potniškega vlaka. Cisterna je iztirila, tovornjak pa je vrgel na levo v jarek. Avto je utrpel v sprednjem delu močne poškodbe. Na tovornjaku je škoda okrog 4 milijone dinarjev, na cisterni in železniških pragovih pa okrog 100.000 dinarjev. Vozac Ostroško je bil lažje poškodovan.

Cene v bodoče

Te dni je v našem gospodarskem življenju živahno, kot že dolgo ni bilo. Vesti se sestanek za sestanekom. Na teh sestankih predstavljajo posameznih gospodarskih vej razpravljajo o tem, kako bodo novi gospodarski ukrepi vplivali na njihova podjetja, kaj jim bodo prinesli ugodnega in kaj neugodnega. Nekateri proizvajalci si upravičeno obetajo precej ugodnosti, drugi pa spet tožijo, da bodo težji v velike težave, če bodo prepuščeni v celoti tržišču in konkurenci na njem.

Zdaj so že znana stališča avtomobilske, tekstilne, prehranske in elektroindustrije, pa tudi strojegradnje. Nekateri druge gospodarske veje bodo imele sestanke te dni. Na omenjenih sestankih se je pokazalo, da prva črtnogleda mnenja posameznih industrijskih vej o težavah, ki bodo zanje nastale spričo novih gospodarskih ukrepov, niso upravičena. Računi so pokazali, da bodo na primer strojegradnja ali pa prehranska industrija v povojnem položaju. V strojegradnji se bodo znatno povečali skladi podjetij, pa tudi večina dejavnosti v prehranski industriji bo imela ugodnejši položaj. V elektroindustriji naj bi se oblikovali za celih 13,5 milijarde dinarjev večji skladi.

Razprave na teh sestankih so — razumljivo — zelo živahne. Do izraza prihajajo najrazličnejša stališča — od treznih pa vse do takih, ki vzbujajo na dosedanjih privilegijih in izjemnih ugodnostih, ki jih je naša skupnost dajala posameznim industrijskim vejam, da bi jim pomagala na noge. Tako je bilo, na primer, stališče predstavnikov avtomobilske industrije, pa tudi nekaterih dejavnosti v elektroindustriji.

Obstajajo sicer nekatere objektivne težave, katere bodo novi go-

sposodski ukrepi morali upoštevati, v splošnem pa gre za pretiranje in neobjektivne zahteve in jadrkanje, ki bi, če bi ga upoštevali, pomenilo nedopustljivo nedoslednost v novem gospodarskem sistemu, ki teži k stabilizaciji tržišča in cen in njihovi vsiljivosti s cenami na svetovnem trgu. Zanimiv je podatek, da so prav v tisti delavnosti, ki zdaj najbolj tožijo o težavah, s katerimi se bodo srečale po uvedbi novih gospodarskih ukrepov, imeli lani visoke čiste dobičke — na primer v avtomobilski industriji in v podjetjih za elektroinstalacijski material.

Ni naključje, da so se že v tem prvem trenutku, ko je marsikaj, kar je doslej veljalo, postavljeno na glavo, najbolj znašila tista podjetja, ki so se že doslej morala boriti za plasiranje svojih izdelkov, ker so imela močno konkurenco. Nekaterim drugim pa se bo malčevala njihova kratkovidna politika, ki je mislila samo do jutrišnje dne in se je predvsem izražala v želji po čimvečjih dobičkih (toda ne za nove naložbe v proizvodnjo) ter v nesmiselnih zaverovanostih, da bodo izjemne ugodnosti trajale večno.

Vsem tem preostane zdaj le ena možnost: da se čimprej skušajo prilagoditi novim razmeram in popraviti prejšnje napake, toda ne tako, kot nekatera podjetja, ki zdaj skušajo reševati svoj položaj — z neodgovornim zviševanjem cen.

To zviševanje cen je bumerang, ki bo prav gotovo priletel njim samim v glavo. V novem gospodarskem položaju je predvidena podražitev samo premoga, gradbenega materiala in nekaterih industrijskih prehranskih proizvodov, torej le tam, kjer gre za objektivne težave in so cene bile doslej znatno nižje kot na svetovnem trgu. Marsikje pa bodo morali proizvajalci cene znižati, tako na primer pri tekstilu, plikstvu, strojih in drugem kovinskem blagu, na tudi cene nekaterih surovin bodo nižje.

Računamo lahko, da bo naše tržišče v bodoče bolj založeno z raznim blagom, ne le domačim, temveč tudi iz uvoza, kajti ta naj ne bi pomenil samo dopolnilne domače industrije, temveč naj bi služil kot (z)podbuda tej industriji.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kurentovanje 1961 v Ptujju

(Nadaljevanje s 1. strani)

pred južno stranjo gradu, ki bo tudi razsvetljena.

In tretja skrb je skrb za primerno propagando, bičten, plakate, spominčke ter skrb za dobro postrežbo gostov po gostiščih in za prenočitve. Prebivalstvo širih domovine bo s prireditvijo seznanjeno potom tiska v Sloveniji in drugod ter s plakati. Za bilten je vsebino pripravil dr. Niko Kurent, referent za ljudske običaje pri Slovenski akademiji znanosti in

merilu izdeluje Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb v Ptujju. Gostišča se pripravljajo na dobro postrežbo gostov in na njihove nočitve. V kolikor bo v Ptujju premešalo sob za tujce, bodo dobrodošli prijave Ptujčanov, ki so pripravljeni sprejeti za 1 noč gosta na prenočevanje. Ostali gosti, v kolikor se bodo za to prijavili, pa bodo lahko prenočevali v hotelu v Kidričevem ali pa v gradu Borl a Štatenberg.

K vsem tem trem glavnim skr-

Godba na pihala je v Ptujju vsako leto ob pustu presenetila

umetnosti in Ljubljani. Gospodarske organizacije so pripravile podpre z oglaš, v biltenu. Plakate pripravila Marib. tiskarna, Ptujjska bo tiskala bilten. Spominčke s kurentovo podobo bodo izdelali v Mariboru. Mele kurenta za osebne avtomobile in za zbiralce etnografskih posebnosti v zmoranšnem

hem pa je še nekaj posebnih kot n. pr. skrb za red po mestu, da ne bodo gledalci ovirali in motili gibanja skupin da ne bodo vozila silila v ulice, kjer to za nje ne bo dovoljeno itd. To skrb bodo prevzeli poklicni čuvarji čeda in v pomoč jim bodo člani gasilskega društva Ptuj.

Pripravljalni odbor se zelo pogosto sestaja. Zadnje seje sta se udeležila tudi predsednica in podpredsednik Občinskega ljudskega odbora Ptuj. tov. Lojzka Stropnikova in tov. Franc Primc. Odbor sta posredovala nekaj izkušenj in priporočil v zvezi z organizacijo večjih prireditev v Ptujju, k jih bo mogoče tudi ob tej priložnosti s pridom uporabiti. VJ.

Lunine spremembe in vremenska napoved

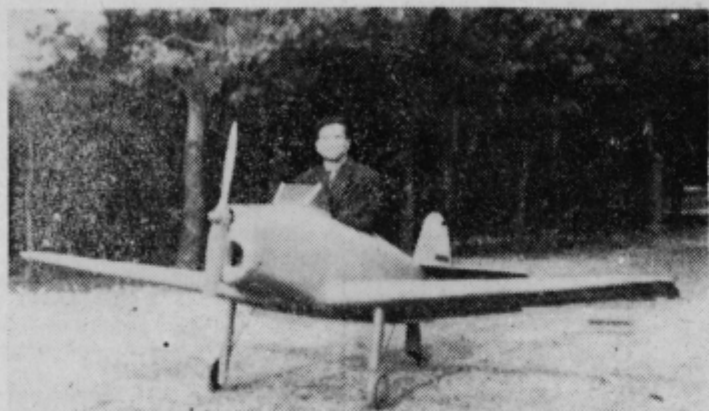
ZA ČAS OD 28. JANUARJA DO 4. FEBRUARJA 1961

Polna luna bo dne 31. januarja ob 19.47. — Sneg, nato pa enozlo.

Iz naših mest, trgov in vasi

LETALSKO-MODELARSKI KROŽEK V KIDRIČEVEM

V Kidričevem izdelan avion

Franc Zagoršek v letalu

Letalska dejavnost v Ptujju se iz leta v leto vse bolj širi in postaja vse bolj množična. Posebno zanimiv in priljubljen šport za našo mladino in podmladkarje je letalsko modelarstvo.

V občini Ptuj skoraj ni šole, kjer ne bi deloval letalsko-modelarski krožek. Med najaktivnej-

še spada krožek v Kidričevem, ki šteje 40 članov podmladkarjev, vodi pa ga nekdanji padalec Zagoršek Franc, njegova desna roka pa je sodelavec tov. Elzner, oba člana kolektiva tovarne Kidričeve. V lanskem letu so izdelali 60 raznih letalskih modelov. Krožek je zasedel tudi prvo me-

sto na aeroklubiškem tekmovanju v Moškanjcih.

Posebno presenečenje pa je pripravil krožek za mlade in stare, ko je pred dnevi postavil pred solo v Kidričevem miniaturno športno letalo »Aero-2«, ki se skoraj nič ne razlikuje od pravega letala »Aero-2«. Ko so malo letalo postavili pred novo šolo, je bila v Kidričevem prava svečanost in veselje ne samo za podmladkarje, temveč tudi za odrasle. Letalo bi lahko letelo in je izdelano s preciznostjo mladih rok, katerega rojstvo je v delavnici nove šole v Kidričevem. Za izdelavo tega letala, ki ga vidimo na sliki, je bilo potrebno na stotine in stotine ur pridnega dela, marsikateri dinar je bilo treba priložiti iz svojega žepa in marsikatero uro prostega časa za uresničenje sanj podmladkarjev, pravi tov. Zagoršek, konstruktor letala in vodja krožka. Finančno pomoč za razvoj krožka pa so dobili tudi od sindikalne podružnice tovarne. Tudi vodstvo tovarne je z velikim razumevanjem vsestransko pomagalo z raznim materialom. Upraviteljstvo šole je dalo na razpolago delavnico in orodje in tako se je rodilo s pomočjo vseh — našo letalo »Aero-2« — ponos krožka. V krožek pa se vključijo vedno več ljubiteljev letalskega športa.

G. A.

Že sedaj priprave na 1. maj

Plenum občinskega sindikalnega sveta Ptujja je imenoval odbor za pripravo praznika 1. maja in razvijanje prapora občinskega sindikalnega sveta Ptujja, ki bo ob 20. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov. V odbor so bili imenovani: Feliks Bager, Jože Škerljovčnik, Tone Petročnik, Hinko Levčič, Karel Vobner, Franc Vučak, Tone Kolenko, Franc Žmauc, Viktor Prelog in Maks Zmrdinšek.

Odbor se bo kmalu sestaj na svojo prvo sejo, na kateri bo izdelan podrobnejši načrt vseh priprav na letošnje praznovanje prvega maja in razvijanje prapora občinskega sindikalnega sveta.

Kakšne bodo cene v bodoče?

(Nadaljevanje s 2. strani)

da izboljša in poceni svojo proizvodnjo.

Kdor se zakonom tržišča ne bo hotel pokoriti, ga bodo udarili po glavi. V pogojih take proizvodnje, ko bo sleherni proizvajalec moral upoštevati ponudbo in povpraševanje, kajti k temu ga bo sililo dejstvo, da bo potrošnik lahko izbral v mnogo večji meri kot danes, bo igranje s cenami, kakršnega skušajo uprizoriti sedaj nekatera podjetja, nesmiselno.

Vse to seveda ne bo večjalo samo za proizvajalce, pač pa tudi za tiste, ki njihovo blago posredujejo do potrošnika. Prav umesten je na primer predlog predstavnikov tekstilne industrije, ki menijo, naj bi sočasno z zniževanjem cen v tekstilni industriji znižali tudi cene v trgovini, ki te izdelke prodaja. Zaloge blaga naj bi popisali in zagotovili egalizacijske sklade, iz katerih bi trgovina krila razlike med staro in novo ceno in takoj začela prodajati tekstil ceneje. Ne smeli bi dovoliti, da bi trgovina najprej prodala stare zaloge po višjih cenah in šele nato začela prodajati nove po nižjih cenah. Kajti takrat bi se po mnenju predstavnikov tekstilne industrije utegnili zgoditi, da bi spravila v žep 10-odstotno znižanje cen tekstila.

K. L.

CESTA MOŠKANJCI—POLENSKA NE ZASLUŽI TEGA IMENA

Tiboška cesta je bila vse do leta 1933, ko so jo korenito popravili, prav takšna, kakor je zopet sedaj. Po pravici povedano, je bila ta cesta dobra vse do pred dvema letoma. Sedaj pa so jo težka motorna vozila tako zdevala, tako poškodovala cestišče in nezakrite cementne cevi propustov, da sedaj zopet na daljših relacijah ceste poudarja na dan staro tiboško blato. Seveda je normalen promet na takšni cesti nemogoč. Vprašanje je, kako se bo odvijal promet ob spomladanski setvi in v zvezi z odkupom lesa, kmetijskih pridelkov, sedaj ter drugega, če cesta ne bo pravočasno temeljito popravljena.

SEMINAR ZA ORGANE DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

V petek, dne 3. februarja 1961, ob 16. uri: tema: Razvoj delavskih svetov in njihova vloga v našem družbenem sistemu. Predava Jože SEGULA. Predavanje bo v veliki dvorani Občinskega komiteja ZKJ, Ptuj. Ob priliki prvega predavanja se bodo predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov podrobneje seznanili s podrobnejšim načrtom sedemdnevnega seminarja in delom v študijsko-debatnih skupinah.

Delavski svet trgovskega podjetja

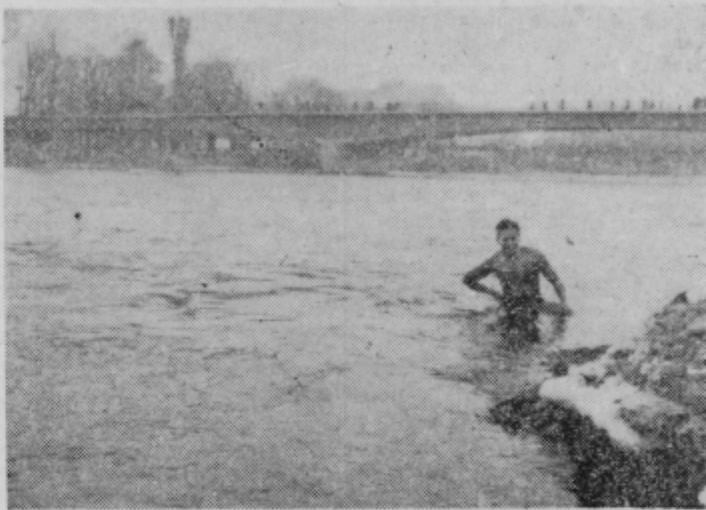
v Ptujju vabi cenjene potrošnike, ki so v letu 1960 kupovali živila in drugo v trgovinah »NA-MA« in »KOLONIALE« na kontrolne nakupne knjižice, naj iste nemudoma oddajo trgovinam zaradi obračuna deleža.

Knjižice oddajte najpozneje do 10. februarja 1961.

Dan razdelitve deleža bo naknadno objavljen v »Ptujskem tedniku«.

DELAJSKI SVET

Panonija

Anton Belšak je pravkar prišel iz vode

50 krat preplaval ledenomrzlo Dravo

V nedeljo, 22. januarja 1961, popoldne je bilo zbranih na novem cestnem mostu čez Dravo in na obrežju nad mostom precej ljudi, ki so tokrat zaman pričakovali kopalca Tončka Beška. Radi bi ga na lastne oči videli, kako se kupa in plava po Dravi. Nekateri ga še niso videli, pa so si za to vzele v nedeljo malo časa. To nedeljo je odšel Tonček domov v Haložo na obisk.

V soboto, 28. januarja, ob 14.30 bo Tonček petdesetlet v tej zimi preplaval Dravo. To je zanj kar lep uspeh vztrajnosti in vsake-dnevni vaj v pripravi na zimo in pri utrjevanju svojega telesa v hladni zrachi in vodni kopeli ob —1 do —10. Tokrat ga bo bržkone opazovalo z mesta in obrežja Drave večje število gledalcev, zlasti ker mu namerava nekaj kolektivov iz Ptujja dati ob tej priložnosti skramna darila ob želji, da bi postal dolgoletni prijatelj Drave, da bi jo lahko ob ugodnejših priložnostih

kot je zima še mnogokrat preplaval in da bi mu ne pustila kakšnih posledic za poznejša leta.

Zadnjič je imel Tonček prav, ko je dejal, da je v Ptujju gotovo še več ljudi, ki prenašajo v kopalnih zimsko zračno in vodno kopel. Ni več nikakoj tajna, da se na birh večkrat kupa mlajši zdravnik iz Ptujja, ki želi, da njegovega imena ne bi obljavili. V tamkajšnji samoti ga je videlo v vodi že več spremljevalcev, ki so se prepričali, da Tonček Bešek v Ptujju ni čamljen pri svojevremnem utrjevanju.

S tem pa se še ne konča krog proti mrazu utrjenih ljudi. Govoril sem z ženo, materjo dveh otrok, o Belškovem utrjevanju v mrzli Dravi, pa je rekla: »To bi si še jaz upala. Hedim še sedaj besa po hiši in po dvorišču, zlasti ko ribam in si nosim vodo. Tudi obblečena sem izredno lahko in se kljub temu ne prehladim!«

Ptujčani se še spominjajo Kropfa, ki se je tudi pozimi kopal v Dravi. »On se je lahko kopal, ki je na dan spil vsaj eno steklenico prvovrstnega vina,« mi je zatrjeval pred dnevi Ptujčan, ki je poznal tudi pokojnega Miha Plevnika, uradnika, k se je tudi pozimi kopal v Dravi. On si po mrzli kopeli v Dravi ni mogel privoščiti priložnosti. Naenkrat ga je podelo in podleglo, je zahrbtni TBC. Tega nikdo ne privoščil Tončku Bešku niti drugim »hladnim« junakom našega časa.

Tonček pravi, da bi se rad v Ptujju v Dravi pozimi pomenil glede izdržljivosti in plavalju čez njo z vsakim ter vrste v domovini ali v inozemstvu, če bi kdo kdaj organiziral tako srečanje. Tega gotovo še ne bo, pač pa bo mnogim gostom, ki bodo prišli 12. februarja 1961 v Ptuj na kurentovanje, po 12. uri rad s preplavljanjem Drave dal priložnost, da se bodo na lastne oči prepričali, da na haloških hrbihi ne raste samo dobra vinska kapljica, ampak tudi vroča kri...

VJ

stalo delo boljše in bodo lažje izpolnjevali svoje naloge.

Plenum je nadalje še sklenil ustanoviti nove sindikalne podružnice: podružnico mestne lekarne, podružnico reševalne postaje in podružnico katastra.

Urejanje medsebojnih odnosov in življenja v družbi, zaščita zdravja prebivalcev, zobraževanje ljudstva in zadovoljevanje njegovih kulturnih potreb, socialna zaščita, reševanje raznih zadev državljanov — vse to so osnovne funkcije javnih služb, ki rešujejo številna vprašanja vsakodnevnega življenja. V socialistični družbi so vse te funkcije prvenstveno usmerjene na izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi. Realizacija vseh teh nalog je v mnogocetno odvisna od družbene zavesti in odgovornosti ljudi, ki praktično izvršujejo funkcije javnih služb.

Plenum je sprejel še vrsto drugih zaključkov v zvezi z vzgojnimi ustanovami, telesno vzgojo odraslih, praznovanju 1. maja, ustanovitvi pravne svetovnice, imenovanju upravnih odborov delavskega kluba, komisijo za delavsko in družbeno upravljanje ter drugo.

Sindikalni koledar

V soboto, 28. januarja 1961, ob 20. uri bo letni občni zbor sindikalne podružnice Doma duševno defektne dece Dornava. Občnega zbora se bosta udeležila član Republiškega sveta za Slovenijo Jože Križančič in tajnik Občinskega sindikalnega sveta Feliks Bager.

V ponedeljek, 30. januarja 1961, ob 16. uri bo na Občinskem sindikalnem svetu X. redna seja predsedstva Občinskega sindikalnega sveta. Predsedstvo bo na svoji seji razpravljalo o nekaterih problemih telesne kulture in športa, o osnutku pravilnika pravne pomoči in o osnutku pravilnika o poslovanju delavskega kluba.

V torek, 31. januarja 1961, ob 14. uri bo v Ptujski tiskarni predvolna konferenca sindikalne podružnice. Konferenca se bo udeležil član predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Franc Vučak.

V torek, 31. januarja 1961, ob 16. uri bo na Občinskem sindikalnem svetu Ptuj I. redna seja odbora za praznovanje 1. maja in razvijanje prapora sindikatov ptujске komune. Na seji bo izdelan program v zvezi z letošnjim praznovanjem 1. maja in razvijanjem prapora, ki bo v okviru praznovanja 20. obletnice ljudske vstaje.

V petek, 3. februarja 1961, ob 16. uri bo prišel v veliki dvorani Občinskega komiteja ZKS Ptuj 7-dnevni seminar predsednikov delavskih svetov in predsednikov upravnih odborov.

Iz programa in zapisov ObSS Ptuj

Pravna služba obč. sindikalnega sveta

Plenum občinskega sindikalnega sveta Ptujja je na svojem tretjem rednem zasedanju sklenil ustanoviti pravno službo za člane sindikata. Pravna služba bo poslovala pri občinskem sindikalnem svetu ter bo nudila brezplačno pravno pomoč vsem članom sindikata. Reševala bo tudi vse pritožbe, ki jih bodo člani sindikata naslovili na

občinski sindikalni svet Ptuj in pravno službo.

Pravna služba bo poslovala enkrat tedensko v popoldanskem času na sindikalnem svetu. V tem času bodo lahko člani sindikata dobivali razne pravne nasvete s področja njihovih pravic iz zakonov o delovnem razmerju, zakona o socialnem in zdravstvenem zavarovanju in drugih spornih vprašanjih.

Ob ustanovitvi pravne službe je plenum imenoval komisijo pravne službe, v kateri so: Jože Erhatič, Viktor Makovec, Maks Rubin, Frido Križančič, Franjo Žmauc, Anton Kancelar in Ivan Veda.

Komisija bo na svoji prvi seji izdelala poslovniki dela in sprejela sklep o dnevu poslovanja. O dnevu poslovanja bodo člani sindikata obveščeni v prihodnji številki »Ptujskega tednika«. Pismena vprašanja in pritožbe pa lahko člani sindikata dostavljajo takoj na občinski sindikalni svet Ptuj. Trg mladinskih brigad 4/I.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET PTUJ

Osemnajst mrtvih zaradi ženske

V srditih bojih dveh afriških plemen za neko žensko v Nuaduniji pri Umtata Transkeju v Južni Afriki je po poročilih policijskih oblasti bilo osemnajst mrtvih in deset ranjenih. Borili so se s srpi in noži. Kot je policija sporočila, nima ta spopad ničesar skupnega z izrednim stanjem v deželi Pondo, kjer so se plemena uprla vladnim organom.

Elektronski možganski defekt

Stavek: »Duh je voljan, toda meso je slabob« bi morali v New Yorku elektronski možgani iz angleščine prevesti v neki drug jezik. Toda vse kaže, da so ti umetni možgani dobili »elektronski defekt«, kajti aparat je stavek prevedel takole: »Meso je pokvarjeno, toda žganje je še vedno dobro...«

Mnogo dela nas še čaka

Na plenumu občinskega sindikalnega sveta Ptujja je ob obravnavanju problemov sindikalnih organizacij zdravstvenih in prosvetnih delavcev ter delavcev državnih ustanov bi predvsem poudarjeno, da ob notranjega življenja in organizacije javnih služb zavisi, v kakšni meri funkcije javnih služb zadovoljujejo potrebe družbene skupnosti in prebivalcev v komunah.

Plenum je na osnovi ankete, v kateri je sodelovalo nad dve stotini članov sindikalnih organizacij prosvetnih in zdravstvenih delavcev ter na osnovi razprave na plenumu sprejel med drugim zaključke o

organizacijsko-politični utrditvi in uveljavitvi sindikalnih organizacij zdravstvenih, prosvetnih delavcev in delavcev državnih ustanov, kar naj bo ena najvažnejših bodoših nalog sindikalnega sveta. Posebno pozornost naj sindikalne podružnice javnih služb posvetijo reševanju notranjih medsebojnih odnosov, uvajanju novega sistema nagradjanja po delovnem uspehu, razvijanju čim uspešnejših oblik družbenega upravljanja in izobraževanja. Na plenumu je bilo ugotovljeno, da v nekaterih ustanovah ne vladajo zdrav notranji odnosi, na kar je predvsem opozorila anketa. S tem v zvezi je potrebno zagotoviti več tovarištva, delovne discipline in razumevanja. Plenum je posebno opozoril, da je naloga delavcev v zdravstvenih ustanovah in ustanovah državne uprave razvijanje čim plemenitejših odnosov do vseh državljanov in čim hitrejšo reševanje njihovih zadev.

Anketa sindikalnega sveta je pokazala, da kolektivni ustanov in zavodov niso zadovoljni s sedanjimi oblikami družbenega samoupravljanja. V tej zvezi je priporočil plenum čim tesnejše sodelovanje izvršnih odborov sindikalnih podružnic z upravnimi odbori. Skljujejo se naj skupne seje

cujejo se naj skupne seje, razgovori, posvetovanja. Člani upravnih odborov se naj udeležujejo seštevank sindikalnih podružnic in se tako seznanjajo s problemom, mnenji, predlogi in željami članstva kolektivov, ustanov in zavodov. Družbeno upravljanje se naj v bodoče razvija tako, da bo postajalo čim boljše kolektivno in naj se v večji meri čuti upoštevanje predlogov sindikalnih organizacij.

Nagradjevanje zdravstvenih in prosvetnih delavcev ter delavcev državnih ustanov se postavlja pred sindikalne podružnice kot ena izmed najodgovornejših običajnih nalog. Nagradjevanje po delovnem uspehu se naj uvaja in razvija tako, da se bo predvsem nagradjevalo kvaliteto opravljenega dela, prizadevnost, vestnost, strokovne sposobnosti in plemeniti odnos do državljanov. Uveljavljajo se naj čim pravičnejša merila, ki bodo izpodobenjo vplivala na slehernega posameznika, kvaliteto dela in človeški odnos do državljanov.

V zvezi z desedanjim delom zdravstvenih delavcev je plenum ugotovil, da ti častno izpolnjujejo svoje naloge in da si vsestransko prizadevajo uresničevati svoje plemenite dolžnosti v skrbi za zdravje prebivalcev. Sprejeto je bilo priporočilo, naj zdravstveni delavci tudi v bodoče organizirajo in nadaljujejo z akcijami splošnega pregleda šolskih otrok in prebivalstva v oddaljenih krajih, kot so to izvedli v Vitomarcih.

Sindikalne organizacije prosvetnih delavcev so po letnih občnih zborih plemenito napredovale in so se uveljavile predvsem na področju reševanja najbolj perečih problemov. Prosvetni delavci izvršujejo izredno odgovorne naloge, posebno v sedanjem obdobju šolske reforme. Rešiti bodo morali še vrsto problemov pri izobraževanju mladih generacij. Šola bo morala dati tako osnovno znanje, ki bo omogočilo obvladovanje pro-

cesa dela moderne industrije in ki je nujno potrebno v našem sistemu socialistične družbe. Delo prosvetnih delavcev se naj najbolj vrednoti in se jih nagradjuje čim pravičnejše po njihovem stvarnem prizadevanju in doseženih uspehih.

Po priporočilih, sprejetih na plenumu, naj sindikalne podružnice prosvetnih delavcev tudi v bodoče čim tesneje sodelujejo z drugimi organizacijami na terenu pri reševanju konkretnih problemov. Vpliv dela in aktivnost prosvetnih delavcev se naj posebno odraža na razvijanju socialistične miselnosti kmečkega prebivalstva in napredku vasi. Prosvetni delavci naj tudi v bodoče čim tesneje sodelujejo z delavsko univerzo in nudijo vsestransko pomoč izobraževnim centrom, izobraževanju odraslih in razvijanju kulture.

Novi perspektivni načrt za obdobje 1961—1965 naj upošteva najaktualnejše probleme v zdravstvu in v šolstvu. Posebno se naj upošteva urednja stanovanj, tehnična oprema zdravstvenih ambulant in tehnična oprema šol. V zvezi s tem bi naj nadaljevali zbiranje finančnih sredstev za tehnično opremo ambulant in šol. Gospodarskim organizacijam plenum priporoča, naj s čim večjim razumevanjem podprejo zbiranje finančnih sredstev v te namene.

V bodoče je potrebno še bolj skrbeti za strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje zdravstvenih in prosvetnih delavcev ter delavcev državnih javnih služb. Organizirajo naj se raznovrstni strokovni tečaji, seminarji in predavanja. Z načrtnim izobraževanjem se naj kadri v zdravstvu, prosveti in javnih ustanovah čim bolj usposobijo, da bodo lažje obvladali svoje naloge.

Na predlog sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev plenum predlaga občinskemu odboru SZDI in delavski univerzi Ptuj, naj organizirata seminar za predsednike šolskih odborov. Samo tako bo po-

KULTURA in PROSVETA

Ptuj v boju za lepše dni

Nekaj pred koncem preteklega leta je občinski odbor Zveze borcev narodnoosvobodilne vojne Ptuj izdal knjigo z naslovom: Ptuj v boju za lepše dni, ki jo je napisala Vida Rojic in opremila Rozina Borko. Natisnila je knjigo Mariborska tiskarna v 1000 izvodih.

Kakor je že iz naslova knjige razvidno, je njena vsebina posvečena obdobju in borcem z letom pred in med drugo svetovno vojno, torej gradivo, ki ga je vedno min, za katerega črtenje pa bi vendar morali storiti vse, kar je v naših močeh, da bi lahko bodoči rodovi spoznali, kako vespoletno, težak, priznava, pa tudi poudariti je bil boj za socializem v Jugoslaviji, ki je zajel s črno pokrajino, mesto, v katerem je v predgovoru h knjigi lepo zapisal dr. Jože Potrč.

Avtorica je svoje delo opremila z uvodom z nekaterimi splošnimi podatki o delu in okolju, na katerega se nanaša, vsebina knjige pa je razdeljena na zaključna poglavja: Napredno gibanje pod vodstvom Komunistične partije po letu 1918, Nemstvo in hitlenje, Dojček pred fašistično invazijo, Okupator vdr, Osvobodilna fronta, Slovenska vojska — Laskova četa, Slovenjgerška četa v boju pri Mostju, Okupator je hotel udušiti upor, Narodnoosvobodilno gibanje

po letu 1942, Narodnoosvobodilni tisk, Komunistična partija in SKOJ med okupacijo, Osvobodilna fronta in narodnoosvobodilna vojska, Spopadi s sovražnikom po letu 1942, Poslednje žrtve v boju za osvoboditev, Ptujski borci širom po domovini. Dodan je tudi seznam padlih borcev s ptujskega območja, talcev in v nacističnih in ustaških taboriščih pokončenih rodoljubov in nasprotnikov okupacije, kakor tudi ostalih žrtev fašističnega nasilja in vojne.

V navedenih poglavjih avtorica po vrsti obravnava začetke in nadaljevanje naprednega gibanja na ptujskem območju, preide na opisovanje hitlerizma na naših tleh in odpor naprednih sil proti tej nevarnosti. Kratko poglavje je posvečeno dogodkom pred fašistično invazijo in nadaljnje vdoru okupatorjev. V poglavju Osvobodilna fronta nas seznanja z začetki organiziranega odpora našega ljudstva v vrstah Osvobodilne fronte proti okupatorju, preide na Laskovo četo in njen poslednji boj pri Mostju. Ostala poglavja opisujejo narodnoosvobodilno gibanje po bitki pri Mostju, obravnava narodnoosvobodilni tisk in organizacijske probleme KP in SKOJ med okupacijo.

Avtorica je navedla tudi osnovne podatke o izseljevanju iz na-

ših krajev, o prestopalcih in mobiliziranih NOV ter opremila knjigo z lepimi posnetki najvidnejših prvoborcev ptujskega področja ter nekaj posnetki izdelkov tiskarske tehnike in objektov, kjer so se delovali.

Delu ni koristilo, da je avtorica v pretrani štednji s prostorom često uporabljala telegrafski stil ter se omejevala res le na najosnovnejše podatke. Prav tako je škoda, da je bila knjiga natisnjena v tako nizki nakadi, ki že gre proti koncu.

DNEVNI SPOROD ZA NEDELJO, dne 29. januarja 1961

6.00—6.30 Nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 6.30 Vredni zvok. 7.00 Napoved tisa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Ansambel narodnih pesni in plesov. 8.00 Mladinska radijska igra — Miro Jevčević. 8.45 Reklame. 8.48 Iz albuma otroških pesmi. 9.00 Z zabavno glasbo v novi teden. 9.45 Slevan Hristič. Četrta suita iz baleta Ohridska legenda. (Orkester Beografske filharmonije dirigira Zivojin Zdravković). 10.00 Še pomnite, tovariši... Anica Trampuž. Sestanek ob šestih. 10.30 Slovenski smespevi na pesnitve partizanskih pesnikov — borci 10.45 Spoznavajmo svet in domovino (magnetofonski posnetki javne mladinske oddaje z dne 26. I. 1961). 11.45 Zabavni orkester RTV Beograd. 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.00 Napoved tisa, poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Za našo vas. 13.45 Koncert pri vas doma. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 15.00 Napoved tisa, poročila in vremenska napoved. 15.15 Reklame. 15.30 Majhen mozaič melodij. 16.00 Humoreska tega teden. 6. Henry: Breskvice. 16.20 Za nedeljsko popoldne (zabavna glasba). 17.10 Peli so jih mati moja... (spored narodnih pesni). 17.30 Radijska igra — Ephraim Kischka: Blamulchov prekop. 18.00 Mihalj Glinka: Noč v Madridu, uvertura (simfonični orkester ruskega radia dirigira Aleksander Gauk). 18.10 Zvočna mavrica. 18.45 Petnajst minut s Kmečko godbo. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila. 20.05 Izberite melodije tedna! (Zabavna glasbena oddaja z nagradami). 20.50 Pesni orkester Ray Anthony. 21.00 O Verdijevev življenju in delu — VIII. oddaja. 22.00 Napoved tisa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku. 23.00 Poročila. 23.05 Nočni simfonični koncert. 24.00 Zadnja poročila in zaključne oddaje.

DRUGI PROGRAM na srednjem valu 202 m, UKV frekvence 93.5 MHz, 98.9 MHz, 95.3 MHz, 90.9 MHz in 92.5 MHz. Dnevni spored za nedeljo, dne 29. januarja 1961

12.00 Nedeljski simfonični koncert. 13.00 Napoved tisa, poročila in vremenska napoved. 13.10 Od melodije do melodije. 13.45 Iz solistične glasbe. 14.15 Ponevke in plesni ritmi. 15.00 Napoved tisa, poročila in vremenska napoved. 15.10—16.00 Popularen operni koncert. 19.00 Iz del Ernesta Blocha. 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila. 20.05 Modest Musorgski: IV. dejanje iz opere Hovanaščina (solisti, zbor in orkester beografske opere, dirigira Krešimir Baranović). 20.45 Mednarodna radijska univerza — Glasba narodov: Madžarska folklorna glasba — II. 21.00 „Spanks gradovi“ — Igra orkester Michel Legrand. 21.30 Jazz — test. 22.00 Napoved tisa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

1961, ob 16.30 temu B4 — Teorija o državi, I. del. Predava Viktor KNEZ.

Cetrtek, dne 2. februarja 1961, ob 16.30 uri tema B4 — Teorija o državi, II. del. Predava Viktor KNEZ.

Mladinska politična šola Ptuj

Ponedeljek, dne 30. jan. 1961, ob 16. uri tema II A3 — Družbeno samoupravljanje v gospodarstvu in nekateri problemi sodobnega razvoja, II. del. Predava Fran STIPLOVSEK.

Cetrtek, dne 2. februarja 1961, ob 16. uri tema II A4 — Komuna — osnovna družbeno-ekonomska skupnost delovnih ljudi, I. del. Predava Fran STIPLOVSEK.

Sindikalna politična šola Ptuj

V torek, dne 31. januarja 1961, ob 16. uri, tema: Higijensko tehnična zaštita in varnost pri delu. Predava Jože ERHATIC.

V petek, dne 3. februarja 1961, ob 16. uri, tema Zdravje in fizična kondicija delavcev. Predava Kaks PEN.

Sindikalna politična šola Majšperk

V sredo, dne 1. februarja 1961, ob 14.30 uri, tema: Osnove dobrih odnosov in vodenje ljudi. Predava Alojz JANŽEKOVIC.

V četrtek, dne 2. februarja 1961, ob 14.30 uri, tema: Metode priprave vodenje sej in sestankov. Predava Alojz JANŽEKOVIC.

Ptička pozimi

Ptička prezebla na okno prileti: »Otrok, za hip mi okno odpri!

Da životek se drobni mi malo ogreje, zunaj je zima in burja, sneg veje.

Vsa prezebla drhtim od mrazu hrane ne najdem; mrem od gladi!

Odprla okno je ročica mala ptička, na oknu drobtinica dala.

Pobrala je ptička kar je dobila in se nazaj

na drevo je vrnila.

Hvala ti, otrok, kar storil si za me, spomladi ti bodem poplačala vse.

Brez besed

Kmečka knjiga je te dni poslala na knjižni trg in svojim rednim naročnikom novoletno knjižno zbirko. Letošnja zbirka obsega: Kmečki koledar, četrti zvezek Grafenauerjeve Zgodovine slovenskega naroda, Bevkovo zgodovinsko povest Umirajoči bog Triglav ter bogato ilustrirano knjigo Nekatera vprašanja našega kmetijstva. Že po naslovih knjig vidimo, da je zbirka dokaj pestra.

Naj si jo še nekoliko natančneje ogledamo. Koledar je kakor vsako leto urejen predvsem za naše kmečke bralce. Vprašanja iz kmetijstva obravnava kar v dveh rubrikah »Naše kmetijstvo na novih poteh« ter »Iz našega kmetijskega združništva«. Med pomembnejšimi sestavki v obeh rubrikah naj omenimo Kmetijski inštitut Slovenije izpod peresa F. Adamiča, ki govori o nalogah ter znanstvene ustanove za razvijanje kmetijstva po znanstvenih načelih. Ing. Bogdan Zaggar pa govori v svojem sestavku o nalogah inštituta za gozdno in

Skrbi za počitniške domove so se že začele

Podjetje »Obrtnik« v Ljubljani je zaprosilo Občinski ljudski odbor Ptuj, da bi tudi letos z njim sklenil pogodbo za najem stanovanjske zgradbe v Silu na otoku Krku za letovanje svojih članov kolektiva in njihovih otrok.

Ali je lončena posoda res lahko zdravju nevarna?

DR. JOŽE NEUDAUER:

Morda ne boste verjeli, ko na zgornje vprašanje odgovorim z da. Rekl boste: »Naši očeti in stari očeti, mi sami smo od zgodnje mladosti pili iz lončene posode in kuhali v njej, vlagali vanjo kumarice in kisali v njej mleko, vendar zaradi tega ni bil še nihče bolan!« Resnica pa je drugačna.

POČASNO ZASTRUPljanJE

Bolezn, ki se pojavi po dolgotrajnem pitju zlasti jabolčnika in vina iz lončene posode, prav posebnost pa še, če ga v taki lončeni posodi segrevamo, je posledica počasnega zastrupljanja človekovega organizma s svincom, ki se pod vplivom vinske in drugega kisline sprošča z lepo pisane glazure takšne lončene posode. Strup — svinec — se nabira v organizmu tako dolgo, dokler ga na toliko, da se pojavijo znaki hude, včasih celo smrtne, zastrupitve s svincom. Tudi kuhanje kislih jedi, vlaganje kumaric, paprike itd. za kisanje v tako posodo, lahko dovede do te nevarne bolezni. Lončarstvo je pri nas domača obrt, ki je rodove zalagala s posodo zdaj boljše zdaj slabše kvalitete. Ljudje v Slovenskih goricah in Halozah so kupovali in kupujejo lončeno posodo, ki jim čisto sluzi kot edina posoda za kuhanje in pitje zaradi svoje cenenosti.

Lončarji polivajo lončeno posodo z glazuro, ki je sestavljena iz kvarca, natrijevega bikarbonata in svinčene oksida. Majolika — emali vsebuje 45% svinca, nekatere druge glazure pa tudi do 75 odst. Kakor že omenjeno, se iz teh glazur zlasti pri segrevanju in kuhanju sprošča svinec, ki ga nato zavijemo ali popijemo, preko prebave pa prehaja v organizem in ga zastruplja.

Zgodovina te bolezni je stara že nad 200 let. Že leta 1754 je James Lind svaril pred shranjevanjem sadnih sokov v lončenih posodah, pred 200 leti je tudi Meiklejohn opozoril na možnost zastrupljanja s svincom pri kuhanju in pitju vina iz lončenih majolik. Leta 1931 omenja v Angliji ugleden zdravnik, da je bila polovica vseh zastrupljen s svincom, ki jih je bil v zadnjih 50 letih zdravil, povzročena s pitjem vina, shranjenega v lončenih posodah. Pri nas, v Hrvatskem Zagorju in ostalih predelih Hrvatske, ki mejijo na našo republiko, je ta bolezen česta in so o njej v zdravniški literaturi poročali tudi zagrebški zdravniki.

Lončena posoda vedno nevarna

Gotovo boste rekli: »Če je to nevarno, zakaj se potem dovoljuje prodaja take lončene posode?« Po jugoslovanskih predpisih sme lončena posoda sproščati ob kuhanju 4 odst. ocetne kisline, 4 mg svinca, po angleških pa celo le 2 mg. Takšne količine svinca so dovoljene, ker človeškemu organizmu še niso škodljive. Pri raznih lončarjih pa je seveda emali različen in vsebuje več ali

KMEČKA KNJIGA 1961

lesno gospodarstvo pri pospeševanju gozdnega gospodarstva. Ing. Janez Sitar obravnava v posebnem sestavku kmetijsko proizvodnjo na družbenih posestvih v Sloveniji. Zanimiv je tudi sestavek ing. Viktorja Repanška o porabi krompirja doma in v svetu.

Tone Hafner je načel v letošnjem koledarju aktualno vprašanje o pomenu in nalogah združnih svetov kot samoupravnih organov kmetijskih združenj. Dr. Emil Ceferin seznaja bralce s predpisi o izkopičanju kmetijskih površin. Jože Smit pa prikazuje, kako neka dobra zadruga spreminja podoba kraja.

Kot običajno so v koledarju tudi druge rubrike, ki bodo nedvomno zanimale bralce. Koledar prinaša tudi več literarnih sestavkov.

Bogo Grafenauer objavlja v letošnji zbirki že četrti zvezek svoje poljudno pisane Zgodovine slovenskega naroda. Ta zvezek obravnava obdobje začasne obnovitve fevdalnega reda pod okriljem absolutne volje vladarja ter nastajanja velikih premoženj od protireformacije pa do srede XVII. stoletja. Zvezek je bogato ilustriran. Bevka naši bralci dobro poznajo. Poznaajo tudi števil-

na njegova dela. Nekaj večerov prijetnega branja jim bo nudila povest Umirajoči bog Triglav, ki je prvič izšla pred kakimi tridesetimi leti, a je ni bilo več mogoče dobiti. Kot večina pisateljev tistih del, se tudi ta povest dogaja na Tolminskem. Pisatelj jo je postavil zaradi tedanjih razmer za več stoletij v preteklost, v resnici pa se dogaja pod fašističnim vladanjem.

Posebno zanimiva in za kmečke bralce koristna knjiga pa je »Nekatera vprašanja našega kmetijstva«. V njej sta objavljeni razpravi o nekaterih problemih kmetijstva, ki sta jih prispevala Boris Kraigher in Jože Ingolič. Več kot pol knjige pa obsega bogat slikovni del, ki prikazuje kmetijsko dejavnost na območju vse Slovenije. Ta slikovni del zajema vse panoge kmetijstva od poljedelstva pa do sadjarstva in živinoreje. Precej slik zajema tudi delo kmetijskih organizacij na našem območju.

Zbirko toplo priporočamo vsem, ki se ukvarjajo s kmetijstvom. Nudila jim bo prijetno branje v zimskih večerih in obenem mnogo koristnih nasvetov za izboljšanje kmetovanja in neposredno s tem tudi življenjskih pogojev.

L. K.

Delavska univerza Ptuj

VITOMARCI

30. I. 1961. Film: »Puščava živa«, predfilm »Izgubljena mladost« — Komentar: Feldin Meta. Predava: Vrtnjak Jože ob 17. uri v šoli.

JURŠINCI

Isto kot Vitomarci ob 19. uri v šoli.

KIDRIČEVO

31. I. 1961: »Vtisi s potovanja po Bolgariji« (Gorjup Branko), predavanje ob episkopu ob 19.30 uri v šoli.

»Spolna poučitev« (dr. Pavličeva) ob 19. uri na magistratu.

POLEŠAK

1. II. 1961: »Kaj mora danes vsakdo vedeti o prometu« (Krajnc Viktor), predavanje s filmom in diafilmi ob 18.30 uri v dvorani PGD.

PTUJ ŠŠ II.

Isto kot Cirkulane ob 7.30 v šoli.

PTUJ ŠŠ I.

»Socialna in pravna zaštita družine« (Alič Franjo), ob 19. uri v Mladiki.

BREG—TURNIŠČE

2. II. 1961: »Vtisi s potovanja po Bolgariji« (Gorjup Branko), predavanje ob episkopu ob 19. uri v domu SZDL Breg.

MAJŠPERK

»Kako pripravljamo otroka za šolo« (Hribnik Karolina), ob 18. uri v Domu Svobode.

DORNAVA

3. II. 1961: »Razvoj kmetijstva po svetu in pri nas« (ing. Zorec Egon), predavanje s diafilmi.

MOŠKANJCI

»Vprašanje sodobnega prometa« (Krajnc Viktor), predavanje s filmom in diafilmi ob 18.30 uri v domu KZ.

SPUHLJA ŠŠ

»Skriti« svogojevalci mladine (Zupančič Drago), ob 19. uri v GD, Cirkulane

5. II. 1961: »Sodobni promet in ml« (Krajnc Viktor), predavanje s filmom in diafilmi ob 9. uri v šoli.

ZAVRC

Isto kot Cirkulane ob 7.30 v šoli.

LOVRENC

»Pravilni in nepravilni odnosi med ljudmi« (Čepin Gvido), predavanje ob 8. uri v šoli.

O morebitnih spremembah bodo posamezni prizadeti izobraževalni centri pravočasno obveščeni, prav tako bodo posebej obveščeni mladinski aktivni, kdaj se bo zanje vršilo predavanje »Prešeren France in njegovo mesto v naši zgodovini« (z dokumentarnim filmom). Delavska univerza Ptuj, Trg Mladinskih brigad 4/I, telefon 225

Večerna politična šola Ptuj

Torek, dne 31. januarja 1961, ob 16. uri, tema B4 — Teorija o državi I. del. Predava Viktor KNEZ.

Petek, dne 3. februarja 1961, ob 16. uri tema B4 — Teorija o državi II. del. Predava Viktor KNEZ.

Večerna politična šola KIDRIČEVO

Ponedeljek, dne 30. januarja

temnosiv rob na sluznici okoli zob.

Razlikujemo štiri oblike te bolezni:

Prva in najčestejša je želodčno-črevesna oblika. Kaže se s hudimi krči v črevesju, dolgotrajnem zaprtjem, bruhanjem, občutkom napetosti v trebuhu, motnjami pri puščanju vode itd.

Druga je živčno-mišična oblika, ki se kaže s slabostjo mišic, utrujenostjo, občutkom nemoči, nesposobnostjo gibanja v kolenih, ramenih, stopalih ter sklepih rok.

Tretja je možganska oblika, pri kateri dobi bolnik možgan-

(Nadaljevanje na 6. strani)

PRIJATELJE LAHKO LOČIMO OD POTUJČENCEV

Smo v 20. letu po začetku naše ljudske revolucije in to čestitico bomo dostojno proslavili. Spomniti se bomo vseh težkih let vojne 1941—1945 in na poznejša leta, za katera je dovolj dokazov, da smo stonili mnogo za svobodo in za boljše življenje našega ljudstva in svobodoljubnega človeštva. Grobovi padlih borcev NOV in žrtev fašističnega nasilja so še sveži in spomin nanje še ni zbledel. Se vedno in jasno se čuje njihov pozdrav: Smrt fašizmu — svobodo narodu!

K pisanju tega sestavka me je spodbudil nenavaden dogodek v trgovini. Spomnil me je na predavatelja, študenta iz Alžira, ki je v dvorani v Titovem domu predaval v slovenski in v angleški o težkem življenju in šestletnih borbah alžirskih rodoljubov proti francoskemu kolonializmu. Študent iz Alžira je z znanjem svestine dokazal, da se ljudje, ki sočustvujejo naše narode, njihovo zgodovino, njihovo kulturo — skratka našo priateljsko socialistično deželo, radi in hitro naučijo tudi njihovega jezika.

V trgovino je prišla oseba, ki že leta in leta živi v okolici Ptuja v smeri proti Ormožu. Pozdravila je v nemščini, kot bi prišla v kakšno trgovino v Avstriji ali Nemčiji. Ta pozdrav me ne bi presenetil, če bi ga izgovoril tuj gost. Zahtevala je bazo po nemški. Rekel sem ji, da ne razumem nemščine. Naj mi pove v slovenski, kaj bi rada. Zavrnila me je: »Kaj slovensčina, z nemščino jezikom se nekam prde! Spodnja Stajerska je itak nemška. Tako smo govorili prej in bom tudi naprej!« Grede iz lokalne slovenske odzdravila, nato pa še v nemščini poudarila: »Auf Wiedersehen!«

Vedenje te stranke v lokalu me je močno iznenadilo. Tako predrznost najprej legitimira ostale potujočence, ki se preveč med našim ljudstvom deset in desetletja in so prezirali vse njegovo narodno bogastvo ter prizadevanje za svobodo in obstoj, poleg tega pa so hlapčevsko hvalili in oboževali vse, kar je tujega. V današnji Jugoslaviji, ki je preživela revolucijo, za take odnose do našega ljudstva in njegove domovine ni opravičila. Lahko jih smatramo samo kot izžvenje. R. J.

Za vsakogar nekaj zanimivega

Traktorji brez voznikov

Na poljih v Sovjetski zvezi so nedavno tega začeli uporabljati prve traktorje, katerih posebnost je, da jih ne upravljajo živi traktoristi, ampak posebne radijske naprave. Prva pošiljka 10 traktorjev, ki so jih izdelali v veliki tovarni poljedelskih strojev v Stalingradu, je že opravila globoko jesensko oranje na poljih kmetijskega posestva »Oktobra« v Kazakstanu.

Radio-traktorji (tako jih imenujejo sovjetski listi, ki so poročali o novosti) orjejo v nekakšnih »konvojih«. Po štirje takšni traktorji se vrstijo ob enem »klasičnem« traktorju, ki ga upravlja živi traktorist in le-ta vodi svoje vozilo, hkrati pa z brezžičnimi signali upravlja še skupino štirih radio-traktorjev. Traktorist vodi radio-traktorje samo po prvi brazdi in jih nato ustavi, potem pa gre dalje vse samodejno. Robotske naprave, ki so vgrajene v vsakem traktorju, same obrnejo vozilo in ga potem vodijo nazaj natanko ob prvi že izorani brazdi in tako dalje vse dotlej, dokler ni njiva preorana.

Prvi poskusi v Kazakstanu so menda odlično uspeli, tako da menijo v SZ še to zimo začeti serijsko izdelovati radijsko krmarijene traktorje za oranje polj.

320 milijonov dolarjev dnevno

V Organizaciji združenih narodov so pred nedavnimi objavili, da porabijo države na svetu dnevno 320 milijonov dolarjev za oborožitev.

Anekdote

Pisateljico madame de Stael so vprašali:

— Zakaj imajo lepa dekleta pri moških več uspeha kakor pametna?

— Zelo preprosto, — je odgovorila, — je namreč zelo malo moških, ki bi bili slepi, zelo mnogo pa jih je, ki so neumni.

Popularnega raziskovalca Roalda Amundsenja so radovedneži nenehno nadlegovali, naj jim pripoveduje o svojih drznih dogodivščinah. Neki »tečni« ženski je na vztrajno spraševanje odgovoril: — Največje presenečenje sem doživel, ko mi je nekoč kar čez noč zrasla brada za dvajset centimetrov. — Kaj pravite? V eni noči? Saj to ni mogoče! — Pač, pač, je priklimal Amundsen, — na severnem tečaju traja noč včasih šest mesecev.

Mark Twain, poznejši veliki humoristični pisatelj, jih je kot deček nekoč spet pošteno dobil. Ko je oče odložil palico, mu je rekel: »Vedno, kadar te moram namahati, tudi mene boli, morda je bolj kot tebe.«

— »Že mogoče,« mu odvrne mali Mark, »toda ne na istem mestu!«

Uspeh prvega letošnjega sejma v Ljubljani

Od 14. do 22. januarja 1961 je bil v Ljubljani VI. specializirani sejem konfekcije, modnih tkanin in usnjenih izdelkov »Moda 1961«, ki je zaradi modnih novosti za novo modno sezono vzbudil v širokih vrstah vedno bolj zahtevnih potrošnikov izredno zanimanje.

Prav nič manjše zanimanje ni bilo v vrstah samih razstavljalcev in proizvajalcev, ki jih je zlasti zanimalo, kaj in v kakšni kvaliteti je pripravila konkurenca za novo modno sezono in kakšno je mnenje široke potrošnje o raznih razstavljenih proizvodih. Izredno je bilo tudi zanimanje trgovske mreže, ki je morala iz izredno bogatega in pestrega sortimana najraznovrstnejših modnih proizvodov skrbno izbrati in izbrati tisto, po čemer bodo letos zlasti povpraševali potrošniki, ki imajo zaradi višjega in stalno naraščajočega življenjskega standarda tudi vedno večje potrebe in zahteve v sedalnem oblačenju.

Vse to, zlasti pa dejstvo, da je bil modni sejem že sredi meseca januarja, predstavlja ugodne pogoje za uspeh te modne prireditve. Doseženi rezultati so presegli vsa pričakovanja.

Tako lahko razumemo, da je razen 95 domačih razstavljalcev iz vseh republik lahko razstavljal le en švcarski proizvajalec specialnih konfekcijskih strojev.

HUMOR

PRAVILNO

— Katere besede se v šoli največkrat slišijo?

— Ne vem, tovariš učitelj.

— Pravilno si uganil.

RADOVEDNOST

Učitelj: Oksigen je nujno potreben za življenje. Iznášil so ga leta 1773.

Učenec: Od česa so prej živeli?

Brez besed

57 RAZSTAVLJALCEV PREJELO 227 DIPLOM IN KOLAJN

Posebna komisija, Centra za sodobno oblačenje in opremo je ocenila razne modne novosti, ki jih je predložilo 57 razstavljalcev (60 odstotkov) v to oceno. Zaradi vedno večjih zahtev potrošnikov je tudi strokovna komisija uprabila mnogo strožje kriterije pri ocenjevanju, a je zaradi občutnega zboljšanja kvalitete proizvodov vendarle podelila 57 podjetjem 227 diplom in kolajn za njihove najboljše proizvode. Podeljenih je bilo tako 104 zlatih, 80 srebrnih ter 43 bronastih kolajn.

PRIZNANJE POTROŠNIKOV

V imenu potrošnikov je posebna komisija »Družine in gospodinjstva« ter centralnega zavoda za napredek gospodinjstva pregledala vse razstavljene vzorce ter podelila po svojem posebnem kriteriju 33 podjetjem 55 posebnih diplom.

plom »Priznanje potrošnikov« za najboljše njihove izdelke.

Za metrsko blago je 13 razstavljalcev prejelo 22 diplom, za pete 5 podjetij 8 diplom, za pete 7 podjetij 11 diplom, a za konfekcijo je prejelo 8 podjetij 14 diplom. Med nagrajenimi podjetji je tudi 9 podjetij iz drugih republik.

IZREDNO ZANIMANJE ZA MODNE REVIEJE

V času sejma je bila pet dni dvakrat dnevno tudi modna revija, in sicer v največji ljubljanski dvorani. Namen te revije je bil predvsem prikazati nove barve in desene modnih tkanin, kakor tudi nove kroje konfekcije, modne obutve, usnjene galanterije itd.

Na skupno 12 modnih revijah je bilo nad 14.000 obiskovalcev, katerim je 46 podjetij, med njimi tudi osem iz drugih republik, prikazovalo svoje nove modne proizvode. SP

Naše zdravje SPANJE OTROK

Razen jedi velja prva skrb staršev otrokovemu spanju. Motnje v spanju odraslih ljudi so v naši dobi hlastanje in živčnost zelo pogostne. Neredko kdaj pa prihajajo v zdravniške ordinacije zaskrbljene matere, ki se jim zdi, da so odkrile to zlo tudi pri svojih otrocih. To ni nič čudnega, saj spi vsak deseti otrok bolj nemirno ali pa krajši čas, kot ustreza pravilu. Še zdaleč ne tiči za tem kakšna bolezen. Razlogi za to so zvečine druge:

1. Potreba po spanju je pri otrocih zelo različna;
2. Trdnost spanja ni niti pri malčkih tako velika, da bi mogli preživeti v nemirni okolici;
3. Vzgojne napake povzročajo motnje v spanju otroka.

Medtem ko novorojenček skoraj brez prestanka spi in se zbudi le ob obrokih, da takoj nato spet trdno zaspi, je povprečna potreba po spanju konec prvega leta starosti le še 12 do 14 ur na dan. Dve uri spanja več ali manj sicer nista zaželeni, vendar nimamo tega — če je otrok na pogled čil in zdrav — za zmanjšanje boleznij.

Na splošno bi potreboval leto dni star otrok poleg 12-urnega nočnega spanja še dve do tri ure opoldanskega počitka. Nekateri se že zelo zgodaj, n. pr. že od drugega leta naprej upirajo, da bi spali opoldne. Tudi to ne govori za bolezen. Tako otroke je treba zvečer položiti eno uro prej v posteljo. Od četrtega leta starosti je pravilo, da otroci odklanjajo opoldnsko spanje.

Tesne stanovanjske razmere onemogočajo nekaterim staršem,

da bi ločili otroško spalnico od svoje. Tak otrok nima pravega miru. Spanje otroka je sicer trdnost od spanja odraslega človeka, je pa vseeno takšno, da otroka lahko prebudi. Na vsak način bi bilo potrebno otroku najti prostor, kjer ni ropota. Tudi v zelo utesnjenih razmerah so še čisto neizkoriščane možnosti.

Pogostni vzgojni napaki, ki povzročata motenje otroškega spanja, sta: otroka spravijo v posteljo — za kazno — ali pa ga vzamejo, če je miren, v naročje in ga prenašajo, dokler zopet ne zaspi. Oboje je treba odkloniti, saj ogrožata strah, kakor želja po zopetnem prenašanju mirno spanje.

Marsikateremu nemirno spečemu otroku je že pomagal nasvet: dajte otroku živalico iz blaga ali kakšno drugo mehko igračko s seboj v posteljo. Občutek, da otrok ni sam v postelji pomaga, da kmalu zaspi.

Prijatelj in žrtve alkohola

Lani so v Franciji porabili za alkoholne pijače 990 milijonov starih frankov. V Parizu so izračunali, da pride na vsakih petdeset odraslih Parižanov ena kavarna in da preko 800 tisoč Francozov popije dnevno vsak čez dva litra vina. S prodajo vina in drugih alkoholnih pijač se v Franciji preživlja preko 2,2 milijona ljudi. Alkohol zakrivi več smrti kot tuberkuloza, 65 odst. vseh bolnikov v bolnišnicah za duševne bolezni pa je bilo alkoholikov.

VI. SPECIALIZIRANI SEJEM

Nihče noče biti Eichmann

Argentinska vlada je angažirala nekakega poljskega režiserja, naj posname film o življenju vojnega zločinca Eichmanna. Vsi filmski igralci, katerim je doslej režiser doslej ponudil glavno vlogo v tem filmu, so ponudbo odklonili.

Napoleonov klobuk

V Makarskem Primorju je nad mestom Bera hrib čudne oblike. Ves je obrasel z gostim borovim gozdom in mu je samo vrh popolnoma gol. Med francosko okupacijo, v začetku prejšnjega stoletja, so prebivalci opazili, da sta podobna in videz tega hriba zelo podobna pokrivalom, ki so jih nosili višji oficirji francoske vojske. Od tega časa imenujejo hrib »Napoleonov klobuk«.

Namesto vizitke

Iz parkiranega avtomobila v ZDA ja zmanjkalo radioaparata. Lastnik avtomobila je čez nekaj časa na sedežu odkril fotoaparat, ki ni bil njegov. Aparat je oddal policiji, kjer so ga odprli in razvili film. Tako je policija že na sledi tatovom, ki so se pred krajo slikali, ne sluteč, da je nekdo med njimi tako pozabljal.

Prvi je bil policist

Neki graški policist je v prijetni družbi silvestroval. Dobri dve uri po polnoči se je odpeljal z avtomobilom proti domu, seveda nekoliko novoletno razpoložen. Vse bi bilo v redu, če se na nekem križišču ne bi zaletel v vojaški tovornjak. Službojoči policist je takoj stopil h kolegu in kajpak opazil, da je vinjen. Kolega gor, kolega dol, naredil je prijavo. Vinjenemu vozniku so odvzeli vozniško dovoljenje, razen tega pa je v službi še suspendiran. Omenjeni policist je bil prvi, ki je v letu 1961 zakrivil prometno nesrečo v Avstriji.

Proti trušču letal

Da bi prebivalstvo zaščitili proti truščem reaktivnih letal, so v Hamburgu zgradili prvo »zaščitno halo« v Evropi. V tej hali bodo letala ogrevala svoje motorje. Na ta način želijo 300 tisoč mesečnem, pripraviti nekoliko mirnejše spanje. Hamburgani so graditve ljem že v naprej hvaležni.

Mikroskop, ki povečuje 200.000-krat

V zavodu elektronskih mikroskopov in avtomatov v Šumiji v Ukrajini so začeli z izgradnjo aparatov, ki povečujejo 20.000-krat. Če bi navadni črnilnik povečal do takšnih razmer, bi se nam zdel kot največja gora na svetu. Spособnost povečanja tega mikroskopa bo omogočila proučitev najrazličnejših predmetov, izmero doslej nedostopnih razdalj v notranjosti atomov in proučevanje velikih molekul. Ta mikroskop bodo uporabljali v biologiji, kemiji in v drugih vejah znanosti in tehnike.

Novi pojmi v merski tehniki

V merskem izrazoslovju se je nedavno tega pojavilo nekaj novih pojmov: nazivi »tera«, »giga«, »nano« in »pico« so oznake, s katerimi bomo poslej označevali zelo velike in izredno majhne količine. Te najnovejše predpone v merskem izrazoslovju je na zadnjem zasedanju sprejel Mednarodni urad za mere in s tem se je številu takšnih predpon, ki jih je bilo doslej v rabi osem, povečalo na dvanajst.

Kaj pomenijo te nove predpone v merskem izrazoslovju?

Tera pomeni trilion, giga pomeni milijardo, nano pomeni milijardino, pico pa pomeni trilionjono — vse seveda v zvezi z določeni merskimi enotami (1 gigavat na priliko pomeni milijardo vatov in podobno).

Naj torej naštejemo vse sedanje predpone (prejšnje in nove) in naj hkrati ponovimo, kaj vsaka od njih pomeni:

TERA — 1.000.000.000.000.000 (trilion, t. j. število z 18 ničlami)

GIGA — 1.000.000.000 (milijarda, 9 ničel)

MEGA — 1.000.000 (milijon)

KILO — 1.000 (tisoč)

HEKTO — 100 (sto)

DEKA — 10 (deset)

DECI — 0,1 (desetina)

CENTI — 0,01 (stotina)

MILI — 0,001 (tisočina)

MIKRO — 0,000.001 (milijonina)

NANO — 0,000.000.001 (milijardina, 9 mest za decimalno vejico)

PICO — 0,000.000.000.000.000.001 (trilionina, 18 mest za decimalno vejico)

Poslej bomo torej razen o kilometrskih, hektolitrih, milimetrih in mikronih čitali in slisali tudi o terametrih (trilijon metrov), pa o gigakiloh (milijardah nihajev v sekundi), nanometrih (milijardinah metra) in o picolitrih (trilijoninah litra). Znanost in tehnika postajata iz dneva v dan vse bolj natančni, pa potrebujejo zato tudi vedno več merskih pojmov!

Dežela Walta Disneya

ki jo je ustvaril Walt Disney za velike in majhne otroke. S težkimi milijoni (ki so se izplačali), bujno fantazijo in velikim štabom arhitektov, slikarjev, scenaristov in drugih sodelavcev je ta nekronani kralj risanege filma ustvaril na 65 hektarov velikem ozemlju pravilčno deželo, v kateri se prepletajo preteklost, sedanjost, bodočnost in pravljica.

Kateri odrasli še ni nikoli sanjal o tem, da bi se vrnil v svoj otroški svet? Disney je ta sen uresničil. Ta Disneyeva dežela se zdi kot električna železnica, ki jo je nabavil očka svojemu sinku zato, da bi se lahko sam z njo igral.

Da bi ustvarili muzej na prostem, so Disneyevi sodelavci pre-

petovali vseh pet kontinentov sveta. S seboj so prinesli originalne kruhovce, ovijalke in orhidejne cvetove z Amazonke, kitajska prilikava drevesca iz Hong-Konga, redke pušcavske rastline in divje zveri iz Afrike, kaktuse iz Avstralije. Prebrskali so vse ameriške muzeje in podstrežja starih hiš, povabili so strokovnjake za vesoljske polete, ki so ustvarili »svet leta 2000«.

Hollywoodski filmski arhitekti, ki so bili desetletja vajeni graditi po starih slikah, fotografijah in načrtih kulise iz platna in lepence, so zdaj prvič ustvarjali v kamnu, apnu in opeki. Na desetih starih letih z Mississippija smo videli v filmih, toda vse te ladje so bile le kulise, ki so jih po snemanju zopet razdrili. Trnadstropna ladja »Mark Twain«, ki pluje po vodovju Disneyeve pravljčne dežele, pa je prava pravcata ladja z velikim pogonskim kolesom ob boku in takšna prevaža potnike po velikem umetnem jezeru.

Stvarjenje tega pravljčnega »kraljestva« je požrlo nič manj kot 17 milijonov dolarjev. Tudi za vzdrževanje tega ogromnega kompleksa porabijo vsako leto na sto tisoče dolarjev. Posebno veliko je veljala gradnja celega sistema prekopov in jezer. Najprej so morali razkopati ogromne omote zemlje, da so lahko ustvarili korita za jezera in reke; ko pa so vanje spustili vodo, je voda kratko malo poniknila v zemljo.

Po večmesečnih poskusih z različnimi vrstami zemlje so slednjič našli podlago, ki je preprečila usihanje vode. Velike težave je povzročalo tudi presajanje tropskih rastlin in dreves. Šele z uvozom tropskih vrst mahu in rednim zalivanjem z vitaminskimi raztopinami je botanikom uspelo, da so ohranili nekaj dragocenih rastlinskih vrst.

Možakar v sinji uniformi se vam pri vstopu v to čudno deželo dostojanstveno prikloni. Tri minute pozneje prispete v leto 1900. Po tipični ameriški ulici ob prelomu stoletja drda starinski tramvaj s konjsko vprego. Pred špecerijsko trgovino, v kateri stojijo veliki sodi z biskviti, kumarami in petrolejem, stoji debelušen trgovec. Malo dalje je kinematograf, pred katerim stojijo brkati klicarji in vabi ljudi vanj. Tudi kavarna s petrolejskimi svetilkami in okni iz pisane stekla je tu. Tako je bilo v Ameriki, ko se je rodil Walt Disney (1901).

Sredi Disneyeve dežele je reka v pragozdu. Obiskovalci sede v čoln. Ko se čoln napolni z radovedneži, povzdigne čolnar svoj glas: »Potovanje, ki ga boste sedaj nastopili, ni brez nevarnosti. Za vsak primer imam pri sebi nabito puško. Pozor, ne namakajte rok v vodo!« In že se prikaže iz vode ogromna glava nilskega

konja. Krokodili se plazijo po obali in plavajo okoli čolna. »Pozor! Lovci na človeške glave! Streljajo z zastreljivimi puščicami!« vpilje mož pri krmilu. »Sklonite se!« V naslednjem trenutku poči strel. Med ovijalkami vidite tigra, za njim pa topota skozi pragozd krdo slonov.

Čoln pristane v »deželi Toma Sawyera«. Tu stoji na vzpetini trdnjava iz hlodov, kakršne vidimo v kavbojskih filmih. Iz daljave slišite bojne krike Indijancev in strele »bledolčnikov«. Nenadoma se znajdete v indijanski vasi. Poglavar »Sedeči bik« ali kako se že imenuje, vas dostojanstveno pozdravi. Vse naokoli se odvija življenje indijanske vasi, kakršnega ste vajeni iz filmov: možje se odpravljajo na lov ali boj, ženske obdelujejo polja in kuhajo, okoli nog pa se jim motajo indijanska otročička. Vzdušje iz indijanskih romanov in filmov je tako pristno, da navduši vsakega obiskovalca.

Skozi teksaško pustnjo drvi poštna kočija s četvervprego — kakor v časih divjega Zahoda. Izza neke skale se pojavijo trije maskirani razbojniki na konjih in jo urežejo za kočijo. V pustnjo Disneyeve »čudežne dežele« se pred očmi radovednih obiskovalcev odvija divja gonja, dokler kočija in njeni zasledovalci ne izginejo za skalovjem v daljavi. Ves prizor se večkrat na dan ponovi.

Nekoliko manj prepričljiv je pravilnični del. Gradovi in dvorci s princi in princessami, hišice, v katerih prebiva čarovnica in Sneguljčica s sedmimi palčki, skratkarje in vile — vse to je tako realno pred gledalcem, da vsaj za odraslega gledalca izgubi velik del svoje pravilnosti.

Kako grozna je gusarska ladja! Toda ko se ji približate, opazite med morskimi razbojniki, ki se motajo po krovu, in nagrabljenimi zakladi — reklamo za ribje konzerve. Obiskovalca iz Evrope še celo motijo številne reklame. Nekateri med njimi so za naš pojem naravnost vsiljive in neokusne. Tako je na primer v Peppelknevu gradu reklama za neko tovarno čevljev, v Trnuljičinem gradu pa reklama za uspalvalno sredstvo. Videti pa je, da Američanov te reklame prav nič ne motijo. Vajeni so iz radia in televizije, da med sporedom slišijo ali vidijo reklamo za tovarno, ki je oddaja omogočila.

Disney seveda svoje »čarobne dežele« ni zgradil iz idealizma. »Disneyland« je podjetje, ki ima svoj gospodarski račun. Zato je tudi razumljivo, da v njej ni nič zastoj. Za vsako atrakcijo morate plačati posebno vstopnino in razen čudovitih stvaritev hollywoodskih scenaristov morate požirati tudi kričeče reklame podjetij, ki prispevajo v tem, da gospodarsko podjetje »Disneyland« uspeva in prinaša neneovemu ustvarjalcu velike dobička.

PTUJSKI TEDNIK

Občinski ljudski odbor Ptuj

Po 2. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. list LRS, št. 19-88/52) ter 49. in 47. člena zakona o proračunih in o financiranju samostojnih zavodov (Uradni list FLRJ, št. 52-847/59) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev, dne 28. decembra 1960 sprejel

ODLOK

o začasnem financiranju potreb občinskih organov in zavodov v prvem tromesečju leta 1961.

Potrebe občinskih organov in zavodov se v prvem tromesečju leta 1961 do sprejetja občinskega proračuna financirajo na podlagi občinskega proračuna za leto 1960.

1. člen
Izdatki v tem času lahko znašajo največ 25 odst. izdatkov občinskega proračuna za leto 1960 in se smejo izvrševati po njegovih splošnih določbah.

2. člen
S sredstvi, določenimi v 2. členu tega odloka se mora prvenstveno zagotoviti kritje osebnih izdatkov.

3. člen
Izdatki po tem odloku so sestavni del občinskega proračuna za leto 1961.

4. člen
Določbe tega odloka se ustrezno uporabljajo tudi glede dotacij za financiranje potreb občinskih samostojnih zavodov in skladov.

5. člen
Ta odlok začne veljati 1. januarja 1961 in se objavi v »Uradnem vestniku okraja Maribor«. Štev.: 01/1-31-75/1-60.

Ptuj, dne 28. decembra 1960.

Predsednik občinskega ljudskega odbora:
LOJZKA STROPNIK, l. r.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR PTUJ

Po 12. členu zakona o službi za zaposlovanje delavcev (Uradni list FLRJ, št. 27-373/60) in po predhodnem sporazumu z Občinskim ljudskim odborom Ormož je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in seji zbora proizvajalcev, dne 28. decembra 1960 sprejel

1. člen
o ustanovitvi skupnega Zavoda za zaposlovanje delavcev na občini Ormož in Ptuj

2. člen
Ustanovi se skupen Zavod za zaposlovanje delavcev za občini Ormož in Ptuj (v nadaljnjem besedilu: zavod) kot samostojni zavod.

Sedež zavoda je v Ptuj.

3. člen
Zavod opravlja naloge, ki so določene v zakonu o službi za zaposlovanje delavcev (Uradni list FLRJ, št. 27-373/60).

4. člen
Pri opravljanju svojih nalog sodeluje zavod s pristojnimi državnimi organi, zavodi ter gospodarskimi, društvenimi in drugimi organizacijami.

5. člen
Zavod gospodari z osnovnimi in drugimi materialnimi sredstvi, ki jih prevzame od Posredovalnic za delo Ptuj in Ormož ter s sredstvi, ki si jih pridobi med svojim poslovanjem.

6. člen
Dohodki zavoda so:

1. dohodki, ki se ustvarjajo na prispevku za zaposlovanje delavcev;
2. dotacije iz proračuna občin Ptuj in Ormož;
3. morebitne druge dotacije.

7. člen
Zavod ima tekočo skladišče:

1. sklad za zagotovitev pravic brezposelnih delavcev;
2. investicijski sklad,
3. sklad skupne porabe,
4. rezervni sklad,
5. sklad za nagrajevanje.

8. člen
Način finansiranja in uporabe skladov se določi s pravili zavoda.

9. člen
Zavod je pravna oseba.

10. člen
Zavod ima svoja pravila. Pravila sprejme svet zavoda, potrdi pa jih svet za delo Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

11. člen
Za uslužbenice in delavce zavoda veljajo določbe zakona o javnih uslužbenicah in zakona o službi za zaposlovanje delavcev ter predpisi, izdani na podlagi teh zakonov.

12. člen
Organa zavoda sta svet in direktor.

13. člen
Svet ima predsednika in 12 članov.

14. člen
Predsednika in 4 člane imenuje Občinski ljudski odbor Ptuj, 3 člane pa Občinski ljudski odbor Ormož; 2 člana delegira Občinski sindikalni svet Ptuj, 1 člana Občinski sindikalni svet Ormož, 1 člana pa Okrajni zavod za socialno zavarovanje Maribor. Direktor je po svojem položaju član sveta.

15. člen
Direktorja zavoda imenuje Občinski ljudski odbor Ptuj v sporazumu z Občinskim ljudskim odborom Ormož.

16. člen
Za zadeve in naloge zavoda je pristojen svet za delo Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

17. člen
Ta odločba velja od 1. januarja 1961 in se objavi v »Uradnem vestniku okraja Maribor«. Štev.: 01/1-ZAO-3/B-61.

Ptuj, dne 12. decembra 1960.

Predsednik občinskega ljudskega odbora:
LOJZKA STROPNIK, l. r.

POROČILO

o izrebanju dobitkov loterijske tombole Okrajnega odbora Rdečega križa v Mariboru dne 22. januarja 1961 v Mariboru. 150 dobitkov v vrednosti za 5000 din za srečke, ki se končujejo na številke:

1. NSU „Prima“ — 29396
2. Televizor — 10102
3. Moped — 23575
4. Hladilnik — 15375
5. Električni štedilnik — 19114
6. Svalni stroj — 16290
7. Kavč — 11939
8. Moško kolo — 20445
9. Žensko kolo — 26509
10. Radioapar — 18814
11. Fotoapar — 11972
12. Ločilec — 10307
13. Blago za moško obleko — 01487
14. Sesalec za prah — 25991
15. 2 volneni odeli — 28921
16. 2 preš. odeli — 04197
17. Električna peka — 05617
18. Plinska peč — 07725
19. Lestence — 13899
20. Dvodelna žimnica — 01345

Dobitki se bodo izdajali od 23. januarja do vseh 22. februarja 1961 v pisarni Okrajnega odbora Rdečega križa, Maribor, v Gregorčičevi ul. št. 30 vsak delnik od 8. do 12. in od 16. do 18. ure, izločene so sobote popoldne in nedelje ves dan. Za glavne dobitke plača dobitnik 15% dohodnine.

Okrajni odbor Rdečega križa Maribor

Osebnostna kronika

ROJSTVA

ROJSTVA: dečke so rodile: Angela Širec, Ptuj, Zagrebška 4; Antonija Irgl, Njiverce 5 — Srečka; Katarina Beranič, Lovrenc 8 — Rada; Elizabeta Cenar, Dornava 122 — Tončka; Franciška Cigan, Kidričevo 84 — Bojana; Elizabeta Lukman, Krčevina 9 — Marija Majar, Bukovci 44 — Zvonka; Olga Radej, Ptuj, Prešernova 8 — Danila;

Deklice so rodile: Marija Ratek, M. Brebrovnik 33 — Marijo; Kristina Vnuč, Vodranci 47 — Erno; Marija

VABILO

Občni zbor šahovskega društva Ptuj bo v ponedeljek, 30. januarja 1961, ob 19. uri v mali dvorani občinskega komiteja ZKS Ptuj.

Peč ure po napovedanem času bo občni zbor ob vsaki udeležbi članstva. ODBOR

TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV MAJŠPERK išče

računovodjo

ZA DELAVSKO USLUŽBENSKO RESTAVRACIJO

V poštev pridejo kandidati, ki imajo prakso iz knjigovodstva gostinskih obratov.

Nastop službe je možen takoj, najpozneje pa do 1. marca 1961. Ponudbe je poslati upravi podjetja do 10. februarja 1961.

Predavanje

Zavod za pospeševanje gospodinjstva Ptuj, Ormoška 18, prireja v sodelovanju s podjetjem Elektro-Maribor okolica, dne 30. januarja 1961, ob 17. uri v prostorih zavoda zanimivo predavanje o uporabi gospodinskih električnih aparatov, cenah električnega toka in o varnosti pri uporabi električnih aparatov.

Predavanje bo spremljano s filmi in nazornimi prikazi.

Obisk je brezplačen.

Vljudno vabljeni.

Komisija za delovna razmerja Lesno predelovalnega podjetja Zagorje ob Savi razpisuje

pet delovnih mest

v žagarskem obratu za nekvalificirane delavce in

tri delovna mesta

za kvalificirane mizarje

Nastop službe možen takoj ali s 1. februarjem 1961. Nagrajevanje po učinku dela. Samska stanovanja zagotovljena. Kandidati naj se osebno ali pisмено zgledajo upravi

LEKNO PREDELOVALNEGA PODJETJA

Zagorje ob Savi

NOVI DAROVALCI KRVI

Dne 17. in 19. januarja je bila organizirana akcija darovanja krvi v Markovcih, Bukovcih in okolici. Akcijo sta organizirala za Markovce tov. Alojz Strelec, za Bukovce pa tov. Franc Majar. Vsem darovalcem in dobrim organizatorjem v imenu bolnikov iskrena hvala!

Darovalci krvi iz Markove in okolice so: Cvetko Marija, Medved Nežka, Strelec Alojz, Kostanjevec Alojz, Horvat Elizabeta, Veršič Jera, Rep Marija, Pich Barbara, Ciglar Neža, Horvat Marija, Strafela Marija, Munda Marija, Ljubec Marija, Vrtačnik Marija, Primožič Ivana, Smigoc Ivana, Roškar Marija, Meglič Marija, Zavec Rozalja, Kolarič Ana, Hrga Neža.

Darovalci krvi iz Bukovce so: Hrčič Ana, Vavpotič Ivana, Lesjak Nežka, Vidovč Marija, Zelenik Elizabeta, Poštarič Marjeta, Sirec Rozalja, Janžekovič Julijana, Šterbal Marija, Markovič Krstina, Kukovec Roza, Plohl Marjeta, Fisinger Ana, Hamersak Ottilja, Bezjak Ottilja, Janžekovič Karolina, Kukovec Terezija, Žnidarič Ana, Kristovič Stana, Horvat Marija, Kovačič Ivana, Horvat Marja, Črešnik Julijana, Kostanjevec Marija, Prelog Marija, Veršič Marija, Črešnik Janez, Verlak Jože, Kukovec Alojz, Horvat Janez, Bezjak Janez, Horvat Franc.

RDEČI KRIŽ PTUJ
SFLOŠNA BOLNIŠNICA PTUJ

ŠPORT

BREZ ZIMSKEGA TRENIN-GA BO SPOMLADI TEŽKO TEKMOVATI

Nogometna sekcija NK »Drava« v Ptuj si je v lanskem letu nabrala več izkušenj, ki ji bodo v bodoče zelo koristile, nekaj pa tudi takih, ki se letos ne bi smele ponavljati.

Med pozitivne postavke sekcije spada nedvomno delo tistih funkcionarjev, ki so vzdržali v odboru celo leto in niso popustili kljub malodušju. Sem spada tudi vse občinstvo, ki je prihajalo na tekme in objektivno ocenjevalo uspehe in napake igralcev. Predvsem pa je tu mesto tistih igralcev mladinske in pionirske ekipe, ki so igrali z veseljem, ko so dosegali uspehe, brez malodušja pa tudi takrat, ko je zmagoval nasprotnik. Bili so brez deficitne bilance, čeprav so imeli malo dohodkov.

Negativnih pojavov nikjer ne zmanjka in ne bi smeli reči, da jih je bilo pri nogometni sekciji »Drava« največ. Pri športu se je treba navaditi na uspehe in težave. Ob uspehih je bila sekcija deležna vse pozornosti in pohval.

Ali je lončena posoda res lahko zdravju nevarna?

(Nadaljevanje s 4. strani)

ke krče, je nezvesten in lahko v takem stanju umre. Četrta je mešana oblika, pri kateri se krčem v črevesju pridružijo različni živčni izpadi ev. ohromelost.

Seveda to niso vsi znaki, po katerih more zdravnik ugotoviti kronično zastrupljenje s svinčom, so pa v glavnem tisti, ki naj bi pomagali bolniku s sličnimi težavami, da pomisli na možnost obstoja te bolezni, zlasti če opazi sam temnosiv rob okoli zob in če ve, da pije in kuha v lončeni posodi. Sam bolnik naj pride torej čimprej k zdravniku, ter ga sam opozori na možnost obstoja te bolezni, saj s tem prištedi na dragocnem času, ki bi ga sicer izgubljal z morda nepotrebnimi preiskavami v smeri druge bolezni; zlasti čisto more tudi izkušena zdravniška prevariti bolezen takrat, kadar prevladujejo pri bolniku hude bolečine v trebuhu in se ni le enkrat zgodilo, da je tak bolnik zaradi suma na skuto vnetje slepiča že bil operiran.

ZAKAJ SMO DOLŽNI OPOZARJATI NA TO BOLEZEN?

Živimo v času napredka, kulturnoprosvetnega dviga in dviga življenjskega standarda našega človeka, obenem v času, ko more zdravniška veda ozdraviti marsikatero bolezen, ki je do včeraj še veljala za neozdravljivo, na drugi strani pa raste število obolenj, ki jih ne moremo ozdraviti, če jih prepozno spoznamo ali če bolnik zaradi njih prepozno išče zdravniške pomoči. Zato je zlasti naša dolžnost, da preprečujemo, pravočasno spoznavamo in zdravimo bolezni, ki jih lahko popolnoma preprečimo in ozdravimo. Rayno pr: kroničnih zastrupljenj s svinčom je prosvetljevanje naših ljudi izredno važno, saj se bodo brez dvoma kljub predsodkom, ki izhajajo iz konservatizma, radi odreči lončeni posodi in si nabavili drugo — emajlirano, aluminijasto itd., če se zavedajo nevarnosti, ki jim od take posode eventualno preti.

Tako bo naš človek razumel, da je pitje in kuhanje v lončeni posodi nevarno in bo žrtvoval nekaj več za svoje zdravje.

KAJ JE SE MOGOČE NAPRAVITI?

Namesto svinčene glazure bi se lahko uporabljala glazura iz boraksa. Težave pa so v tem, ker so za to potrebne specialne peči, ki razvijajo visoko temperaturo, teh pa naši lončarji nimajo. Zato se to za sedaj ne pride v poštev.

Edina pot, ki bi vodila k uspehu, je torej za sedaj kontrola tehnološkega procesa pri proizvodnji posode s strani higienske službe in sanitarne inspekcije, ne samo na terenu lastne občine, ampak tudi — kakor smo že prej rekli — pri lončarjih, ki s Hrvaškega in drugih krajev svojo posodo dovažajo na naše območje. Gotovo se bodo naši ljudje počasi odrekli tej vrsti posode, vsaj za kuhanje in pitje vina, shranjevanje kumaric, paprike itd. ter za to uporabljali drugo posodo, ki bo morda nekoliko dražja, vendar pa zdravju gotovo neškodljiva. Pri tej bolezni je človek tisti, ki lahko sam največ napravi za svoje zdravje s tem, da se stari tradiciji odpove in si tako očuva svoje zdravje, skupnosti in sebi pa čisto prištedi velike izdatke.

le, ob porazih pa je bila osamljena kot so vsi poraženi. Najsto pristide velike izdatke. hujše je bilo malodušje, ki se je prišlo več odbornikov. Več »skibicev«, je sekciji povzročilo precej škodo.

Za bodoče delo je potrebnih sekciji več organiziranosti in poštvalnosti, boljše redarstvo pri igrah. V bodoče pričakuje NK Drava več opore in pomoči s strani Podveze, ki je bila doslej napram NK Dravi zelo rezervirana. Na občni zbor, ki je bil v nedeljo 22. ni poslala predstavnika, čeprav je bil povabljen na zbor.

Novoizvoljeni odbor si bo nakopal precej dela. Uredil bo pomnožno igranje. Potegoval se bo za prostor razstavišča in za leseno hišico, ki stoji na njem in ničemur in nikomur ne koristi. Uredil bo pobiranje članarine in poskrbel za reden zimski trening v telovadnici. Predvsem si bo prizadeval pridobiti nekaj novih članov.

Za 1961. leto obstajajo vse možnosti, da se sekcija organizacijsko utrdi in po moštvo pomladi, da se uredijo odnosi s NK »Aluminijem« in da se »skibice« onemogočijo pri njihovem razdiralnem delu.

Nedavni zbor je do podrobnosti razčlenil vse dobre in slabe lastnosti v poročilu in razpravi ter je dal več pobud, priporočil in predlogov za letošnje boljše in uspešnejše delo.

KOMISIJA ZA DELAVSKO IN DRUŽBENO UPRAVLJANJE

V zvezi z nadaljnjim razvojem delavskega in družbenega samoupravljanja je plenum občinskega sindikata sveta Ptuj imenoval komisijo za delavsko in družbeno samoupravljanje; v njej so: Jože Šegula kot predsednik in člani: Jože Krizanič, Frideri Klancnik, Franc Kekec, dr. Jože Neudauer, Milan Longhino in Stane Strelec.

Komisija bo v delovnih kolektivih gospodarskih organizacij, zavodov in ustanov proučevala delavsko in družbeno samoupravljanje, oblike obveščanja in odločanja. V novih pogojih nadaljnjega razvoja delavskega in družbenega samoupravljanja bo mela komisija še vrsto pomembnih in odgovornih nalog. Pri nadaljnjem razvijanju se bomo srečavali z vrsto novih vprašanj in problemov. Prehajamo od izključnega odločanja v predstavnihskih organih, to je v delavskih svetih, na nove najrazličnejše oblike upravljanja, ki bodo omogočile, da bodo delavci neposredno odločali v tistih gospodarskih in proizvodnih zadevah, ki jih opravljajo, in na osnovi, v kateri se jim ugotavlja tudi osebni dohodek.

Pri tem se bodo postavila v ospredje predvsem naslednja vprašanja: način organizacije upravljanja, to je prenos pristojnosti na neposredne proizvajalce, ureditev materialnih odnosov in v način organizacije posameznih služb in njihovih odnosov do samoupravnih enot.

*

Tržne cene

POVRTNINA: krompir 18—20, čebula 100, česen 150, rdeča pesa 40, korenček 50—70, peteršilj 60—100, luščeni fižol 70, špinat 160, kislje zelje 50, kislje repa 30, zelje v glavah 25—40, ohrovt 30, por 50—60, solata endivija 100, črna redkev 40, rdeče zelje 40, kreh 100, zelena 70, motovilec 200, radič 150.

SADJE IN SADEŽI: jabolka 35—60, orehi 340, suho sadje 50—120.

ZITARICE IN MLEVSKI IZDELKI: pšenica 35—40, koruza 35—40, proso 60, koruzni zdrob 50, ajdova moka 60, koruzna moka 40, ajdova kaša 180.

PERUTNINA IN JAJCA: kokoši 500—700, piščanci 600—700, purani 800—1400, jajca 20.

Kino Zavrč

predvaja 29. januarja jugoslovanski film »Tri korake v prazno«.

Objave in oglasi

Prodaj

SLAMOREZNICO PRODAM. Naslov v upravi lista.

PRODAM 32-BASNO KLAVIRSKO HARMONIKO. Vičava št. 26, Ptuj.

ENODRUŽINSKO HIŠO z manjšim obratnim lokalom v Ptuj, Prešernova ulica, prodam. Naslov v upravi lista.

Popravek

Zahvala v prejšnji številki se je nanašala na Marbina CIGLARJA, uslužbenca pri občinskem ljudskem odboru v Ptuj, ne pa na Martina Ziglerja. Uprava

VABILO

Gasilsko društvo Ptuj bo imelo redni letni občni zbor dne 28. januarja 1961 ob 18. uri v gasilskem domu z navadnim dnevnim redom. V službi ljudstva — na pomoč! ODBOR

JAVNA ZAHVALA

Zahvaljujem se upravniku DES Ptuj, tov. Horvatu Stanku ter celotnemu kolektivu za izkazano pomoč pri nesreči mojega moža Jožeta Jungerja, elektromonterja v istem podjetju.

Junger Elizabeta s hčerko Jožico

Pobrežje 103

24. januarja 1961 nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

BORIS JABLOČNIK

Ptuj, Bezjakova 14.

Draga pokojnika smo položili k zadnjemu počitku na ptujskem pokopališču v sredo, dne 25. januarja 1961, popoldne.

Zalujoča družina Jabločnik ter drugo sorodstvo

Slamo ali za stelo primerno seno kupi kmetijsko gospodarstvo »Hal oze«, Ptuj